

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Regulamin wyboru projektów w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027

Europejski Fundusz Społeczny PLUS

Priorytet: 8. Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku

Działanie: FEDS.08.03 Dostęp do edukacji - ZIT

Nabór nr: FEDS.08.03-IZ.00-084/24

„Akademia zawodowców”

Spis treści:

1. Słownik skrótów i pojęć	4
2. Regulamin wyboru projektów - informacje ogólne	11
3. Przedmiot naboru, w tym typy projektów podlegających dofinansowaniu	12
4. Typy Wnioskodawców/Beneficjentów oraz Partnerów	15
5. Uczestnicy projektu	16
6. Wymagania w zakresie realizacji projektu partnerskiego.....	17
7. Termin, miejsce i forma składania wniosku o dofinansowanie projektu	20
8. Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektu w naborze	22
9. Zasady finansowania projektu.....	22
10. Kwalifikowalność wydatków.....	24
11. Kwalifikowalność podatku VAT.....	25
12. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna).....	25
13. Budżet projektu.....	26
14. Realizacja zasad horyzontalnych	33
15. Wskaźniki produktu i rezultatu	42
16. Kryteria wyboru projektów wraz z podaniem ich znaczenia	42
17. Wzór wniosku o dofinansowanie projektu wraz z wykazem załączników do wniosku o dofinansowanie.....	42
18. Forma i sposób komunikacji pomiędzy ION a Wnioskodawcą na etapie oceny projektów	44
19. Procedura oceny projektów w ramach naboru.	47
20. Środki odwoławcze przysługujące Wnioskodawcy	48
21. Czynności wymagane przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu.	
48	
22. Sytuacje, w których ION może zmienić Regulamin.	56

23. Kontrola	57
24. Klauzule środowiskowe i społeczne w zamówieniach realizowanych w ramach projektu.....	58
25. Podstawy prawne oraz inne ważne dokumenty.	64
26. Załączniki do Regulaminu	68

1. Słownik skrótów i pojęć

AI – ang. Artificial Intelligence, tj. sztuczna inteligencja.

Beneficjent - podmiot publiczny lub prywatny, podmiot mający osobowość prawną lub niemający osobowości prawnej lub osoba fizyczna, odpowiedzialne za inicjowanie operacji lub inicjowanie i wdrażanie operacji oraz w kontekście pomocy de minimis podmiot udzielający pomocy, w przypadku gdy jest on odpowiedzialny za inicjowanie operacji lub za inicjowanie i wdrażanie operacji.

Cross-financing - zasada, o której mowa w art. 25 rozporządzenia ogólnego, polegająca na możliwości finansowania działań w sposób komplementarny ze środków EFRR i EFS+ w przypadku, gdy dane działanie z jednego funduszu objęte jest zakresem pomocy drugiego funduszu.

CST 2021 - centralny system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 52 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.

Decyzja o dofinansowaniu projektu - decyzja podjęta przez jednostkę sektora finansów publicznych, która stanowi podstawę dofinansowania projektu, w przypadku gdy ta jednostka jest jednocześnie instytucją udzielającą dofinansowania oraz wnioskodawcą. Ilekroć w Regulaminie jest mowa o umowie o dofinansowanie projektu należy przez to rozumieć również decyzję o dofinansowaniu projektu.

Dofinansowanie - finansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, przyznane na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu lub ze środków funduszy celowych, o ile tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu.

DNSH - ang. Do No Significant Harm – tzw. zasada „nie czyń poważnych szkód”.

FEDS 2021-2027 - Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

EFS+ - Europejski Fundusz Społeczny Plus.

FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego.

Fiszka projektowa – dokument stworzony na potrzeby opiniowania Strategii ZIT/IIT w zakresie możliwości finansowania przedsięwzięć strategicznych w ramach FEDS 2021-2027.

Fundusze strukturalne - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny Plus, o których mowa w art. 1 rozporządzenia ogólnego.

IIT – Inny Instrument Terytorialny.

ION - Instytucja Organizująca Nabór.

IZ FEDS - Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

KE - Komisja Europejska.

KM FEDS - Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027.

KN - ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.

Kompetencje kluczowe - oznaczają wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne wszystkim ludziom, na każdym etapie ich życia, do osobistego rozwoju i spełnienia, zatrudnienia, włączenia społecznego i aktywnej postawy obywatelskiej, a mianowicie umiejętność czytania i pisania; wielojęzyczność; matematyka, nauki przyrodnicze, technologia, sztuka i inżynieria; kompetencje cyfrowe; umiejętność korzystania z mediów; umiejętności personalne, umiejętności społeczne i zdolność do uczenia się; umiejętności w zakresie aktywnej postawy obywatelskiej; przedsiębiorczość; kulturowa i międzykulturowa wrażliwość i ekspresja oraz myślenie krytyczne.

Kompetencje (umiejętności) zielone – to wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne oraz wartości potrzebne do życia, pracy, działania w zasobooszczędnej i zrównoważonej gospodarce i społeczeństwie. To zarówno:

- umiejętności zawodowe, w tym techniczne- wymagane do przyjęcia lub wdrożenia standardów, procesów, usług, produktów i technologii w celu ochrony środowiska i jego ekosystemów, różnorodności biologicznej oraz do zmniejszenia zużycia energii i zasobów; mogą być one specyficzne dla danego zawodu, branży lub regionu, mogą mieć także charakter międzysektorowy, jak i

- umiejętności przekrojowe, powiązane ze zrównoważonym myśleniem i działaniem, wspierającym realizację celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, istotne z punktu widzenia pracy (niezależnie od sektora gospodarki czy zawodu) i życia społecznego, zgodnie z Europejską ramą kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju (definicja FEDS 2021-2027).

KOP - Komisja Oceny Projektów.

Kształcenie dualne - system polegający na nauce zawodu bezpośrednio u pracodawcy (w realnym środowisku pracy) uzupełnionej o zajęcia teoretyczne.

Mechanizm racjonalnych usprawnień (MRU) - możliwość sfinansowania specyficznych działań dostosowawczych, uruchamianych wraz z pojawieniem się

w projektach, realizowanych w ramach polityki spójności, osoby z niepełnosprawnością (w charakterze uczestnika/uczestniczki lub personelu projektu). Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, jeśli jest to potrzebne w konkretnym przypadku.

MFIPR - Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Młody dorosły - osoba w początkowym okresie dorosłości, po ukończeniu 18 lat do 40 r.ż.

MŚP – małe i średnie przedsiębiorstwa.

Nauczyciel – to także wychowawca i inny pracownik pedagogiczny szkoły, placówki i placówki doskonalenia nauczycieli.

NIK – Najwyższa Izba Kontroli.

Osoby z niepełnosprawnościami - osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, tj. osoby z odpowiednim orzeczeniem lub innym dokumentem poświadczającym stan zdrowia. Dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów, wychowanków i słuchaczy szkół i placówek systemu oświaty, na potrzeby wsparcia w celach szczegółowych określonych w art. 4 ust. 1 lit. e i f rozporządzenia EFS+, przyjmuje się definicję ucznia/dziecka z niepełnosprawnością, określoną w „Wytocznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków EFS+ w regionalnych programach na lata 2021-2027”.

Partner - podmiot w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej, który jest wymieniony w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu, realizujący wspólnie z Beneficjentem (i ewentualnie innymi Partnerami) projekt na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie projektu i porozumieniu albo umowie o partnerstwie i wnoszący do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, bez którego realizacja projektu nie byłaby możliwa.

Podwójne finansowanie – zgodnie z „Wytocznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027” to wydatki niedozwolone oznaczające w szczególności: więcej niż jednokrotne przedstawienie do rozliczenia tego samego wydatku albo tej samej części wydatku ze środków UE w jakiegokolwiek formie (w szczególności dotacji, pożyczki, gwarancji/poręczenia); rozliczenie zakupu używanego środka

trwałego, który był uprzednio współfinansowany z udziałem środków UE; rozliczenie kosztów amortyzacji środka trwałego uprzednio zakupionego z udziałem środków UE; rozliczenie wydatku poniesionego przez leasingodawcę na zakup przedmiotu leasingu w ramach leasingu finansowego, a następnie rozliczenie rat opłacanych przez beneficjenta w związku z leasingiem tego przedmiotu; objęcie kosztów kwalifikowalnych jednocześnie wsparciem w formie pożyczki i gwarancji/poręczenia; rozliczenie tego samego wydatku w kosztach pośrednich projektu oraz kosztach bezpośrednich projektu; otrzymanie na wydatki kwalifikowalne danego projektu lub części projektu dotacji z kilku źródeł (krajowych, unijnych lub innych) w wysokości łącznie wyższej niż 100% wydatków kwalifikowalnych projektu lub części projektu.

Pomoc de minimis - pomoc państwa, która ze względu na swoją ograniczoną wielkość nie wymaga jej wcześniejszego notyfikowania do Komisji Europejskiej. Pułap pomocy de minimis brutto wynosi 300 000 euro na jedno przedsiębiorstwo w okresie trzech lat. Okres trzech 3 lat należy oceniać w sposób ciągły. Dla każdego przypadku przyznania nowej pomocy de minimis należy uwzględnić całkowitą kwotę pomocy de minimis przyznanej w ciągu minionych trzech lat. Pułap określony powyżej stosuje się bez względu na formę pomocy de minimis lub realizowany za jej pośrednictwem cel, a także bez względu na to, czy pomoc przyznana przez państwo członkowskie jest w całości lub częściowo finansowana z zasobów Unii. Do celów stosowania określonego powyżej pułapu pomoc wyraża się jako dotację pieniężną. Wszystkie podane wartości są wartościami brutto, tj. nie uwzględniają potrąceń z tytułu podatków ani innych opłat. W przypadku gdy pomoc przyznawana jest w formie innej niż dotacja, kwotę pomocy stanowi ekwiwalent dotacji brutto takiej pomocy.

Pomoc publiczna - pomoc państwa zgodna z kryteriami określonymi w art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- występuje transfer środków publicznych,
- podmiot uzyskuje korzyść ekonomiczną,
- wsparcie ma charakter selektywny, tzn. uprzywilejowuje określony podmiot(y) albo produkcję określonych towarów,
- grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję na rynku unijnym oraz wpływa na wymianę handlową między krajami członkowskimi UE.

Za przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, uznaje się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną, zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

Portal - <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/>.

Projekt - przedsięwzięcie w rozumieniu art. 2 pkt 22 ustawy wdrożeniowej, zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte finansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności albo Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach programu operacyjnego.

Projekt partnerski - projekt w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej.

Przedsiębiorstwo - w odniesieniu do typów potencjalnych beneficjentów, definiowane jako osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, wpisana odpowiednio do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym;
– w odniesieniu do zagadnień związanych z pomocą publiczną i pomocą de minimis, definiowane zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

PZP - Prawo Zamówień Publicznych.

Regulamin - to regulamin wyboru projektów. Jest to dokument opracowany przez Instytucję Organizującą Nabór, określający zasady przeprowadzenia naboru oraz wskazujący prawa i obowiązki stron uczestniczących w procesie wyboru wniosków.

Rezyliencja - umiejętność radzenia sobie ze wszelkimi przeciwnościami losu, problemami i ciężkimi okresami w życiu, również zdolność adaptacji do zmiennych warunków otoczenia i sprawny powrót do stanu normalności po ustaniu niesprzyjających okoliczności.

RODO - należy przez to rozumieć rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu

takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str.1).

Rozporządzenie EFRR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności.

Rozporządzenie EFS+ - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013.

Rozporządzenie ogólne - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

SOWA EFS - System Obsługi Wniosków Aplikacyjnych - narzędzie informatyczne przeznaczone do obsługi procesu ubiegania się o środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus na lata 2021 – 2027.

Standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027 - zestaw jakościowych, funkcjonalnych i technicznych wymagań w stosunku do wsparcia finansowanego ze środków funduszy unijnych, w celu zapewnienia w szczególności osobom z niepełnosprawnościami i starszym, możliwości skorzystania zarówno z udziału w projektach, jak i z efektów ich realizacji. Dla polityki spójności na lata 2021-2027 opracowano pięć standardów: szkoleniowy, informacyjno-promocyjny, cyfrowy, architektoniczny oraz transportowy. Standardy stanowią załącznik nr 2 do „Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027”.

Strona internetowa IZ FEDS - <https://funduszeuedolnoslaskie.pl/>.

STEM – nauka, technologia, inżynieria i matematyka.

STEAM – nauka, technologia, inżynieria, sztuka i matematyka.

STREAM - nauka, technologia, robotyka, inżynieria, sztuka i matematyka.

Szkoła specjalna – placówka edukacyjna organizująca kształcenie, wychowanie

i opiekę dla dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

SzOP - szczegółowy opis priorytetów programu – dokument przygotowany i przyjęty przez IZ FEDS 2021-2027, określający w szczególności zakres działań realizowanych w ramach poszczególnych priorytetów programu.

TIK – technologie informacyjne i komunikacyjne.

UE - Unia Europejska.

Umowa o dofinansowanie projektu - umowa o dofinansowanie projektu w rozumieniu art. 2 pkt 32 lit. a lub lit b ustawy wdrożeniowej, czyli:

- a) umowa zawarta między właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, zawierająca co najmniej elementy, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, w tym umowa o finansowaniu, o której mowa w art. 59 ust. 5 rozporządzenia ogólnego,
- b) porozumienie, o którym mowa w art. 206 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, zawarte między właściwą instytucją a państwową jednostką budżetową, której projekt został wybrany do dofinansowania.

UMWD - Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego.

Ustawa wdrożeniowa - ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

Wkład własny - środki finansowe lub wkład niepieniężny zabezpieczone przez beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i nie zostaną beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną beneficjentowi, zgodnie ze stopą dofinansowania dla projektu rozumianą jako % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych).

Wniosek - wniosek o dofinansowanie projektu, tj. formularz wniosku o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami. Załączniki stanowią integralną część wniosku o dofinansowanie projektu.

Wnioskodawca - podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu.

Zielone zawody - specjalności związane z szeroko rozumianą działalnością w dziedzinach ochrony środowiska, ekologii i odnawialnych źródeł energii, sektorem transportu zbiorowego, budownictwa ekologicznego i gospodarki odpadami.

ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.

ZIT JOF – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Jeleniogórskiego Obszaru Funkcjonalnego.

ZWD - Zarząd Województwa Dolnośląskiego.

2. Regulamin wyboru projektów - informacje ogólne

Nabór ogłoszony jest przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego - Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, zwany dalej Instytucją Organizującą Nabór (ION).

Jako ION przedstawiamy Państwu (Wnioskodawcy) Regulamin obowiązujący w ogłoszonym przez nas naborze nr FEDS.08.03-IZ.00-084/24.

Regulamin określa cel i zakres naboru, zasady jego organizacji, warunki uczestnictwa, sposób wyboru projektów oraz pozostałe informacje niezbędne podczas przygotowania wniosku o dofinansowanie projektów w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

Nabór przeprowadzany w sposób niekonkurencyjny ogłaszany jest projektu realizowanego na obszarze ZIT JOF, pn. „Akademia zawodowców”.

Ww. projekt jest ujęty na liście podstawowej zaopiniowanej pozytywnie przez IZ FEDS i obowiązującej Strategii ZIT JOF.

Regulamin oraz wszystkie niezbędne dokumenty do złożenia wniosku, w odpowiedzi na ten nabór, są dostępne na [stronie internetowej IZ FEDS](#).

Przystępując do naboru, akceptują Państwo postanowienia Regulaminu. W sprawach nieuregulowanych Regulaminem zastosowanie mają odpowiednie przepisy prawa polskiego i Unii Europejskiej.

Informacje w zakresie przetwarzania danych osobowych znajdują się w Klauzuli informacyjnej RODO dla wnioskodawców, która jest dostępna na [stronie internetowej IZ FEDS](#).

Rozbieżności pomiędzy Regulaminem wyboru projektów a przepisami prawa będą rozstrzygane na rzecz przepisów prawa.

Wybór projektu do dofinansowania jest przeprowadzany w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny. Zapewniamy Państwu równy dostęp do informacji o warunkach

i sposobie wyboru projektu do dofinansowania oraz równe traktowanie. Wszelkie terminy realizacji określonych czynności wskazane w Regulaminie, jeśli nie wskazano inaczej, wyrażone są w dniach kalendarzowych. Jeżeli koniec terminu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy następujący dzień roboczy.

W procesie postępowania w zakresie wyboru projektu do dofinansowania oraz przy udzielaniu dofinansowania, możemy wymagać od Państwa złożenia oświadczeń na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, niezbędnych do oceny projektu lub objęcia projektu dofinansowaniem.

3. Przedmiot naboru, w tym typy projektów podlegających dofinansowaniu

Ogłoszony nabór obejmuje obligatoryjnie typ projektu 8.3.B Rozwój kształcenia zawodowego, tj.:

- a) zajęcia podnoszące umiejętności kluczowe uczniów oraz rozwijające umiejętności programowania i wykorzystywania TIK, AI, innych rozwiązań cyfrowych oraz niezbędne na rynku pracy;
- b) organizacja staży uczniowskich w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, w szczególności w sektorach ujętych w Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030;
- c) doradztwo edukacyjno-zawodowe;
- d) podjęcie lub zwiększenie współpracy szkół i placówek organizujących nauczanie zawodowe z uczelniami wyższymi w celu zwiększenia dostępności do najnowocześniejszych obszarów wiedzy oraz technik i technologii;
- e) podjęcie lub rozwój współpracy szkół i placówek organizujących nauczanie zawodowe z pracodawcami oraz ich otoczeniem;
- f) tworzenie klas patronackich;
- g) realizacja projektów w zakresie dualnego kształcenia zawodowego;
- h) kursy, szkolenia i inne formy wsparcia przygotowujące uczniów do podjęcia nauki na wyższym poziomie kształcenia i/lub zdobycia kwalifikacji zawodowych;
- i) wyposażenie i/lub doposażenie szkół i placówek oświaty w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji programów nauczania oraz zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej;

- j) adaptacja pomieszczeń na potrzeby szkół i placówek oświatowych z uwzględnieniem potrzeb dzieci z niepełnosprawnością, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- k) zwiększenie wykorzystania TIK i AI w kształceniu zawodowym, w tym w nauczaniu uczniów z niepełnosprawnością, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- l) wdrażanie nowych form i programów nauczania, w tym przedmiotów zawodowych, w szczególności wykorzystujących projektowanie uniwersalne, nauczanie metodą eksperymentu czy projektu;
- m) rozwój edukacji włączającej w tym wykorzystanie doświadczenia i potencjału szkół i placówek specjalnych;
- n) wykorzystywanie rezultatów pozytywnie zwalidowanych projektów z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i kształcenia zawodowego;
- o) kursy, studia podyplomowe i inne formy wsparcia, w szczególności rozwijające umiejętności zawodowe i społeczne kadry pedagogicznej i zarządzającej, m.in w obszarze zielonej i cyfrowej transformacji, w tym wykorzystania nowoczesnych narzędzi TIK i AI, w zakresie edukacji włączającej, projektowania uniwersalnego, coaching, tutoring i mentoring, szkolenia branżowe u pracodawców, w szczególności w zakresie podnoszenia umiejętności w obszarze zielonej i cyfrowej transformacji.

Powyższy, obligatoryjny typ projektu może być uzupełniony o następujące typy projektów:

1. 8.3.C Działania wspierające zdrowie psychiczne dzieci i uczniów:
 - a) organizowanie i udzielanie poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego dla dzieci i uczniów na każdym etapie edukacji;
 - b) zajęcia integracyjne dla uczniów w szkole i poza nią;
 - c) rozwijanie umiejętności uczniów, w szczególności komunikacji społecznej i wewnętrznej, refleksyjnego myślenia (w tym o sobie), obserwowania i rozpoznawania emocji oraz ich wpływu na organizm i zachowanie, radzenia sobie ze złością, sytuacjami trudnymi i stresem, itp.;
 - d) zajęcia uczące postaw sprzeciwiających się dyskryminacji i stereotypizacji płciowej;
 - e) zajęcia wzmacniające odporność psychiczną uczniów oraz z zakresu

- rezyliencji;
- f) zajęcia umożliwiające w sposób bezpieczny i świadomy poruszać się w świecie cyfrowym.
2. 8.3.D Działania z zakresu edukacji ekologicznej:
- a) popularyzacja edukacji ekologicznej, przyrodniczej, między innymi poprzez organizację zajęć dla dzieci/uczniów, kadry pedagogicznej i zarządzającej;
 - b) zajęcia dla dzieci/uczniów, kadry zarządzającej i nauczycieli zapoznające z zasadami i celami zrównoważonego rozwoju;
 - c) kształtowanie postaw prośrodowiskowych i proekologicznych poprzez realizację, w szczególności w środowisku lokalnym, działań na rzecz ochrony środowiska;
 - d) upowszechnienie i realizacja metod pracy z dziećmi/uczniami w postaci eksperymentu przyrodniczego i projektu ekologicznego.
3. 8.3.E Działania na rzecz budowania i wzmacniania wśród dzieci i uczniów umiejętności STEM/STEAM:
- a) realizacja zajęć w szkole lub poza nią popularyzujących, szczególnie wśród dziewcząt, nauki przedmiotów ścisłych, np. matematyki, robotyki, STEM,STEAM;
 - b) wyposażenie i/lub doposażenie pracowni nauki ww. umiejętności w pomoce dydaktyczne;
 - c) popularyzacja pracy projektowej w nauczaniu STEM,STEAM i robotyki.
4. 8.3.F Rozwój sieci „szkół ćwiczeń” - tworzenie, popularyzacja i rozwój już istniejących „szkół ćwiczeń”, w tym w szkolnictwie zawodowym.

Szczegółowe standardy realizacji form wsparcia, które przewidujemy w naborze zostały określone w Załączniku nr 1 do tego Regulaminu.

Przedmiotowy nabór realizuje następujące Tematy działań określone w Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część szczegółowa):

- 1. Upowszechnianie istniejących oraz opracowanie i wdrażanie nowych rozwiązań na rzecz rozwoju umiejętności podstawowych i przekrojowych oraz zawodowych dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
- 2. Wspieranie rozwoju kapitału społecznego na rzecz rozwoju umiejętności w ramach edukacji formalnej, pozaformalnej i uczenia się nieformalnego.

3. Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych kadr uczących w edukacji formalnej.
4. Rozwijanie kultury pracy szkoły opartej na współpracy, zespołowości i interdyscyplinarności.

Projekt, który złożą Państwo w odpowiedzi na ten nabór powinien przyczyniać się do realizacji celów zawartych w programie FEDS 2021-2027, w szczególności musi wpisywać się w realizację celu szczegółowego:

Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (EFS+).

Zakres interwencji: 149. Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury).

4. Typy Wnioskodawców/Beneficjentów oraz Partnerów

Wnioskodawcą/Beneficjentem w naborze będzie Stowarzyszenie Dolnośląski Inkubator Przedsiębiorczości.

Partnerami będą podmioty wskazane w aktualnej fiszce projektowej.

W ramach naboru o dofinansowanie nie mogą ubiegać się podmioty:

- a) które podlegają wykluczeniu z możliwości otrzymania dofinansowania, w tym wykluczeniu, o którym mowa w art. 207 ust. 4 ustawy o finansach publicznych;
- b) na których ciąży obowiązek zwrotu pomocy wynikający z decyzji KE uznającej pomoc za niezgodną z prawem oraz ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 107 TFUE;
- c) karane na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary,
- d) karane na mocy zapisów ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew

przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zakazem dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,

e) jednostki samorządu terytorialnego (JST) oraz podmioty kontrolowane lub zależne od JST, na terenie której obowiązują dyskryminujące akty prawa miejscowego ustanowione przez organy tej JST oraz prawomocne wyroki sądów w sprawie naruszenia przepisów antydyskryminacyjnych zgodnie z art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060.

Powyższe wykluczenia dotyczą zarówno Wnioskodawcy/Beneficjenta, jak również Partnerów projektu i Podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków. Wskazane warunki będą weryfikowane podczas oceny lub przed podpisaniem umowy o dofinansowanie.

5. Uczestnicy projektu

Wsparcie udzielane w projekcie kierowane jest do uczniów i kadry szkół znajdujących się na terenie gmin, które biorą udział w przedmiotowym projekcie. **Wsparcie nie może być kierowane do szkół dla dorosłych, szkół specjalnych lub oddziałów specjalnych w ogólnodostępnych szkołach, MOS, MOW, SOW, SOSW czy ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.**

Projekt, w którym przewidują Państwo wsparcie grupy docelowej niewpisującej się we wskazania powyżej, zostanie oceniony negatywnie przez KOP.

W oparciu o definicję zawartą w „Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027”, uczestnikiem projektu jest osoba fizyczna, bez względu na wiek, bezpośrednio korzystająca ze wsparcia EFS+. Jako uczestników mogą Państwo wykazywać wyłącznie te osoby, które można zidentyfikować i uzyskać od nich dane niezbędne do określenia między innymi wspólnych wskaźników produktu (dotyczących co najmniej płci, statusu na rynku pracy, wieku, wykształcenia) i dla których planowane jest poniesienie określonego wydatku.

Dokumentem potwierdzającym spełnienie przez uczestnika projektu Kryterium kwalifikowalności grupy docelowej, jest w szczególności zaświadczenie/inny

dokument wystawiony przez właściwy podmiot, albo oświadczenie uczestnika projektu/podmiotu otrzymującego wsparcie, jeżeli kryterium to nie może zostać potwierdzone dokumentem wystawionym przez właściwy podmiot. Powyższe weryfikowane będzie przez nas w trakcie realizacji projektu. Ponadto uczestnik projektu musi być zobowiązany do przekazania informacji na temat jego sytuacji po opuszczeniu projektu.

UWAGA:

Osób niekorzystających z bezpośredniego wsparcia nie mogą Państwo wykazywać jako uczestników.

Bezpośrednie wsparcie uczestnika to wsparcie, na które zostały przeznaczone określone środki świadczone na rzecz konkretnej osoby, mające doprowadzić do uzyskania korzyści przez uczestnika (np. nabycia kompetencji, kwalifikacji).

Dane uczestników projektów są przetwarzane zgodnie z RODO.

Wsparciem w ramach projektu mogą być objęte również „podmioty”. „Podmiot” korzystający bezpośrednio ze wsparcia EFS+ to podmiot, który ta interwencja ma na celu wesprzeć.

Wsparciem bezpośrednim dla podmiotu jest wsparcie realizowane na rzecz jego funkcjonowania (np. rozwijanie umiejętności zawodowych i społecznych uczniów i/lub nauczycieli, zastosowanie projektowania uniwersalnego w nauczaniu, pomoc psychologiczno-pedagogiczna).

Wsparciem bezpośrednim dla danego podmiotu **nie jest** przeszkolenie lub inna forma wsparcia jego pracownika w sytuacji, gdy nie wynika to z potrzeb tego podmiotu (np. pracownik zgłasza się na szkolenie z własnej inicjatywy).

Podmioty będące beneficjentami nie są co do zasady wykazywane jako podmioty objęte wsparciem, jeśli nie są adresatami wsparcia bezpośredniego.

6. Wymagania w zakresie realizacji projektu partnerskiego

Projekt mogą Państwo realizować w partnerstwie – zgodnie z zapisami art. 39 ustawy wdrożeniowej.

UWAGA:

W celu wspólnej realizacji projektu, mogą Państwo utworzyć partnerstwo, w ramach którego wspólnie z innymi podmiotami zrealizujecie wspólnie projekt, zwany dalej „projektem partnerskim”, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie.

Udział partnerów w projekcie partnerskim nie może polegać wyłącznie na wniesieniu do jego realizacji zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych. Oznacza to, że partnerzy muszą faktycznie angażować się w realizację projektu. Ponadto zadania realizowane przez poszczególnych partnerów w ramach projektu partnerskiego nie mogą polegać na oferowaniu towarów, świadczeniu usług lub wykonywaniu robót budowlanych na rzecz pozostałych partnerów.

Zaznaczamy, że zgodnie z ustawą wdrożeniową partnerem wiodącym w projekcie partnerskim może być wyłącznie podmiot o potencjale ekonomicznym zapewniającym prawidłową realizację projektu. Oznacza to, że partner wiodący powinien posiadać zdolność do zabezpieczenia prawidłowej realizacji projektu oraz zasoby umożliwiające zaspokojenie ewentualnych roszczeń właściwej instytucji np. w przypadku, gdyby projekt został dotknięty nieprawidłowością. Dodatkowo, odpowiedni potencjał partnera wiodącego jest istotny w kontekście dalszej realizacji projektu, gdyby któryś z pozostałych partnerów wycofał się z udziału w projekcie, w trakcie jego realizacji.

Partnerem wiodącym w projekcie partnerskim może być wyłącznie podmiot inicjujący projekt i tylko taki, którego potencjał ekonomiczny zapewnia prawidłową realizację projektu partnerskiego. W projektach realizowanych w partnerstwie, umowa o dofinansowanie projektu jest przez nas zawierana z partnerem wiodącym będącym Beneficjentem odpowiedzialnym za przygotowanie i realizację projektu w zakresie określonym w porozumieniu lub umowie o partnerstwie. O ile umowa partnerska nie reguluje tej kwestii odmiennie, środki na realizację projektu otrzymuje każdy z partnerów. Oznacza to, że wykluczenie danego podmiotu z możliwości otrzymania środków uniemożliwia mu uzyskanie statusu partnera w projekcie.

UWAGA:

Stroną porozumienia jak i umowy o partnerstwie, nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie przepisów wymienionych w Regulaminie w [pkt. 4 Typy Wnioskodawców / Beneficjentów oraz Partnerów](#).

Jeżeli jesteście Państwo partnerem wiodącym i jednocześnie podmiotem spoza sektora finansów publicznych to procedura wyboru partnerów, o której mowa w art. 39 ust. 2 ustawy wdrożeniowej Państwa nie obowiązuje. W takiej sytuacji partner wiodący ustala własną procedurę wyboru partnerów. Ważne jest, aby zgodnie z zapisami ustawy ich wybór nastąpił przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. Jesteście Państwo natomiast zobowiązani do załączenia do wniosku oświadczenia, podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub profilem zaufanym, potwierdzającego prawidłowość wyboru partnera przed złożeniem wniosku (wzór oświadczenia jest załącznikiem do Regulaminu).

Kryterium dotyczące wyboru partnera „Partnerstwo w projekcie” podlega możliwości dwukrotnej poprawy/uzupełnienia.

Podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy PZP, niebędący podmiotem inicjującym projekt partnerski, po przystąpieniu do realizacji projektu partnerskiego, podaje do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej informację o rozpoczęciu realizacji projektu partnerskiego wraz z uzasadnieniem przyczyn przystąpienia do jego realizacji oraz wskazaniem partnera wiodącego w tym projekcie.

Dokumenty potwierdzające prawidłowość wyboru partnera zostaną ponadto zweryfikowane przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Jeśli po ich weryfikacji okaże się, że dokonali Państwo wyboru partnera niezgodnie z powyższymi wymogami, to nie podpiszemy z Państwem umowy o dofinansowanie projektu.

Porozumienie oraz umowa o partnerstwie określają w szczególności:

- 1) przedmiot porozumienia albo umowy;

- 2) prawa i obowiązki stron;
- 3) zakres i formę udziału poszczególnych partnerów w projekcie, w tym zakres realizowanych przez nich zadań;
- 4) partnera wiodącego uprawnionego do reprezentowania pozostałych partnerów projektu;
- 5) sposób przekazywania dofinansowania na pokrycie kosztów ponoszonych przez poszczególnych partnerów projektu, umożliwiający określenie kwoty dofinansowania udzielonego każdemu z partnerów;
- 6) sposób postępowania w przypadku naruszenia lub niewywiązania się stron z porozumienia lub umowy.

W przypadkach uzasadnionych koniecznością zapewnienia prawidłowej i terminowej realizacji projektu, możemy wydać zgodę na zmianę partnera. W przypadku zmiany partnera muszą Państwo wziąć pod uwagę zapisy art. 39 ust. 6 ustawy wdrożeniowej.

7. Termin, miejsce i forma składania wniosku o dofinansowanie projektu

Wniosek składają Państwo wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem systemu SOWA EFS dostępnego na stronie <https://sowa2021.efs.gov.pl>.

Nabór rozpocznie się 2 kwietnia 2024 r. o godz. 00:00, a zakończy się 30 kwietnia 2024 r. o godzinie 23:59. Formularz wniosku w systemie SOWA EFS zostanie udostępniony w dniu 28 marca 2024 r.

UWAGA:

Wniosek mogą Państwo złożyć w dowolnym momencie trwania naboru, jednak nie zalecamy jego składania w ostatnim dniu naboru. W takim przypadku będziemy mogli pomóc w rozwiązaniu ewentualnych problemów technicznych tylko do godziny pracy urzędu, tj. 15:30.

Termin złożenia wniosku możemy (ION) zmienić w sytuacji gdy:

- zmieni się kwota przewidziana na dofinansowanie projektu w ramach naboru,

- wystąpią ewentualne problemy z systemem SOWA EFS (problemy wynikające po stronie systemu np. awaria systemu),
- na pisemną prośbę Wnioskodawcy,
- w wyniku zaistnienia innych obiektywnych przesłanek.

Informacja o zmianie terminu składania wniosku zostanie podana do publicznej wiadomości na stronie internetowej.

W przypadku ewentualnych problemów z systemem SOWA EFS zastrzegamy sobie, między innymi, możliwość wydłużenia terminu składania przez Państwa wniosku. Decyzja w tej kwestii zostanie przedstawiona w formie komunikatu we wszystkich miejscach, w których opublikowano ogłoszenie o naborze i Regulamin.

Natomiast do prawidłowego przygotowania projektu od strony merytorycznej pomocna będzie dla Państwa „Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027)”, której aktualna wersja zamieszczona jest na stronie [SOWA EFS](#). Dokument ten będzie zamieszczony również na [stronie internetowej IZ FEDS](#) pod naborem.

Procedura wycofania wniosku

Mają Państwo możliwość wycofania wniosku podczas trwania naboru oraz na każdym etapie jego oceny.

Aby wycofać wniosek, w trakcie naboru lub po jego zakończeniu, należy przesłać do nas, poprzez funkcję „Korespondencja”, w systemie SOWA EFS pismo z prośbą o wycofanie wniosku podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub profilem zaufanym przez osobę uprawnioną do podejmowania decyzji w Państwa imieniu.

Pismo z prośbą o wycofanie wniosku powinno zawierać następujące informacje: numer naboru, nazwę Wnioskodawcy, datę złożenia wniosku w systemie SOWA EFS, tytuł projektu.

O naszej decyzji w przedmiotowej sprawie będziemy Państwa informować niezwłocznie pismem podpisanym kwalifikowanym podpisem elektronicznym przesłanym za pomocą funkcji „Korespondencja” w systemie SOWA EFS.

W przypadku wycofania wniosku przed zakończeniem naboru mają Państwo prawo złożyć kolejny wniosek.

8. Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektu w naborze

Alokacja przeznaczona na nabór wynosi (środki unijne + środki budżetu państwa) – 7 376 154 PLN:

- wysokość alokacji UE – 6 454 135 PLN,
- szacowana wysokość środków budżetu państwa dla naboru – 922 019 PLN.

W trakcie trwania naboru lub po jego rozstrzygnięciu możemy zwiększyć kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektu.

Ze względu na zmianę kursu walut PLN w stosunku do EUR, kwota dostępnej alokacji w ramach Działania może ulec zmianie. Dokładna kwota przeznaczona na dofinansowanie projektu w naborze zostanie określona na etapie zamieszczenia informacji o projekcie wybranym do dofinansowania celem zamieszczenia jej na stronie internetowej IZ FEDS.

Zmiana kursu walut nie obliguje ION do zmiany alokacji na nabór.

Umowy o dofinansowanie projektów podpisujemy do poziomu dostępnych środków na nabór.

9. Zasady finansowania projektu

Minimalna wartość projektu wynosi 100 000 PLN (23 275 EUR)¹ przeliczona po kursie obowiązującym na marzec 2024 r. (1 EUR = 4,2965 PLN)

Maksymalna wartość wnioskowanego dofinansowania nie może być większa niż alokacja przeznaczona na nabór, tj. 7 376 154 PLN.

W trakcie realizacji projektu dopuszczamy możliwość zmiany maksymalnej wartości dofinansowania (UE i BP) jedynie za zgodą IZ.

¹ Zgodnie z kryterium formalnym pn. „Kryterium minimalnej wartości projektu” jego wartość minimalna musi wynosić co najmniej 100 000 PLN, natomiast z uwagi na zaakceptowaną przez IZ FEDS 2021-2027 fiszkę projektową wartość projektu składanego w przedmiotowym naborze przekroczy 200 000 EUR (859 300 PLN). W związku z tym nie przewidujemy rozliczania kosztów bezpośrednich za pomocą kwot ryczałtowych.

Maksymalny dopuszczalny poziom dofinansowania UE wydatków

kwalifikowanych na poziomie projektu wynosi 70%.

Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie z budżetu państwa) wynosi: 80%.

Minimalny udział wkładu własnego w ramach projektu wynosi 20% wydatków kwalifikowalnych.

Wkład własny jest wykazywany we wniosku, przy czym to Państwo określają formę wniesienia wkładu własnego (pieniężny lub niepieniężny).

Źródłem finansowania wkładu własnego mogą być zarówno środki publiczne, jak i prywatne. O zakwalifikowaniu wkładu własnego do środków publicznych lub prywatnych decyduje źródło pochodzenia środków. Wkład własny może być wniesiony także przez Partnera projektu lub przez uczestników projektu.

Wkład własny wnoszony w ramach kosztów pośrednich uznajemy za wkład pieniężny.

Rekomendujemy Państwu zapoznanie się z zasadami wnoszenia wkładu własnego do projektów opisanymi w „Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027”.

W trakcie realizacji projektu dopuszczamy możliwość zmiany poziomu wkładu własnego jedynie za zgodą IZ.

Koszty bezpośrednie w projekcie rozliczają Państwo na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków z wyłączeniem rozliczenia staży uczniowskich. Są one rozliczane stawką jednostkową, o czym piszemy w dalszej części Regulaminu.

Dofinansowanie projektu jest Państwu wypłacane w formie zaliczki w wysokości i terminie określonych w harmonogramie płatności stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie projektu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dofinansowanie może być Państwu wypłacane w formie refundacji poniesionych przez Państwa lub partnerów kosztów (o ile występują w projekcie).

W porozumieniu z nami sporządzają Państwo harmonogram płatności uwzględniając przy tym, że zaliczka jest udzielana w wysokości nie większej i na okres nie dłuższy

niż jest to niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu oraz wynika ze szczegółowego budżetu i harmonogramu realizacji projektu.

10. Kwalifikowalność wydatków

Końcową datą kwalifikowalności wydatków w ramach programu jest 31 grudnia 2029 r.

Okres kwalifikowalności wydatków w ramach projektu określony będzie w umowie o dofinansowanie projektu i będzie on tożsamy z okresem realizacji projektu.

Okres kwalifikowalności wydatków w ramach projektu może obejmować czas przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, o ile wydatki te będą poniesione w okresie realizacji projektu wskazanym we wniosku o dofinansowanie. Wydatki te ponoszone są na Państwa odpowiedzialność. Wydatki poniesione przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu mogą zostać uznane za kwalifikowalne wyłącznie w przypadku spełnienia warunków kwalifikowalności określonych w „Wytocznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027” i w umowie o dofinansowanie projektu.

Mogą Państwo ponosić wydatki po okresie realizacji wskazanym w umowie o dofinansowanie projektu pod warunkiem, że wydatki te zostały poniesione (zapłacone) w związku z realizacją projektu do 30 dni kalendarzowych od zakończenia okresu realizacji projektu oraz zostaną uwzględnione we wniosku o płatność końcową (np. składki ZUS z tytułu wynagrodzeń personelu projektu poniesione na końcowym etapie realizacji projektu). W takim przypadku wydatki te możemy uznać za kwalifikowalne, o ile spełniają pozostałe warunki kwalifikowalności określone w „Wytocznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027”. Zadania merytoryczne wskazane w projekcie muszą być przeprowadzone w okresie realizacji projektu określonym w umowie o dofinansowanie projektu.

Najpóźniejszy dopuszczalny termin zakończenia realizacji projektu pn. „Akademia zawodowców” to 31 grudnia 2026 r.

W trakcie realizacji projektu, w uzasadnionych sytuacjach, za naszą zgodą, dopuszcza się zmianę okresu realizacji projektu.

Rozliczyć projekt, tj. złożyć wniosek końcowy o płatność i zwrócić niewykorzystane środki dofinansowania projektu, zobowiązani są Państwo do 30 dni od daty zakończenia realizacji projektu, wskazanej we wniosku będącym załącznikiem do umowy o dofinansowanie.

Do dofinansowania nie mogą Państwo przedłożyć projektu, który został fizycznie ukończony (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni wdrożony (w przypadku dostaw i usług) przed przedłożeniem wniosku, niezależnie od tego, czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez Państwa dokonane. Przez projekt fizycznie ukończony lub wdrożony należy rozumieć projekt, dla którego przed dniem złożenia wniosku nastąpił odbiór ostatecznych robót, dostaw lub usług przewidzianych do realizacji w jego zakresie rzeczowym.

11. Kwalifikowalność podatku VAT

Wydatki w ramach Państwa projektu mogą obejmować koszt podatku od towarów i usług (VAT).

- **Projekt, którego łączny koszt jest mniejszy niż 5 mln EUR**

Podatek VAT w projektach, których łączny koszt jest mniejszy niż 5 mln EUR (włączając VAT) stanowi wydatek kwalifikowalny. Brak obowiązku składania w projekcie oświadczeń o kwalifikowalności podatku VAT nie zwalnia Państwa/innych podmiotów zaangażowanych w realizację projektu, z obowiązku przestrzegania przepisów prawa i poddawaniu się kontrolom przez uprawnione organy administracji skarbowej.

12. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)

W ramach naboru nie przewidujemy występowania pomocy publicznej oraz pomocy de minimis.

13. Budżet projektu

Zaplanowane koszty projektu przedstawiają Państwo we wniosku w formie budżetu zadaniowego.

Budżet zadaniowy oznacza przedstawienie kosztów kwalifikowalnych projektu w podziale na zadania merytoryczne, zdefiniowane w systemie SOWA EFS jako:

- „Zadania zwykłe”, realizowane w ramach kosztów bezpośrednich,
- oraz na koszty pośrednie, zdefiniowane w systemie SOWA EFS jako jedno „Zadanie koszty pośrednie”, umiejscowione zawsze na końcu listy zadań.

Nazwy „Zadania koszty pośrednie” nie można zmienić.

UWAGA:

Prosimy zweryfikować, czy wskazany przez Państwa we wniosku kwotowy poziom wkładu własnego odpowiada procentowym limitom określonym w danym naborze (bez zastosowania zaokrągleń). Wkład własny należy wyliczyć jako iloczyn wydatków kwalifikowalnych i 20%. Prosimy również zweryfikować czy wskazany we wniosku poziom procentowy kosztów pośrednich jest spójny z odpowiadającą mu kwotą oraz zgodny z wymogami naboru.

W budżecie projektu wskazują Państwo oraz uzasadniają źródła finansowania.

Koszty pośrednie rozumiane są jako koszty administracyjne związane z techniczną obsługą realizacji projektu, która nie wymaga podejmowania merytorycznych działań związanych z osiągnięciem celu projektu. Są to:

- a) koszty koordynatora lub kierownika projektu oraz innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie, w tym koszty wynagrodzenia tych osób, wyposażenia ich stanowiska pracy, ich przejazdów, delegacji służbowych i szkoleń oraz koszty związane z wdrażaniem polityki równych szans przez te osoby,
- b) koszty zarządu (koszty wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownik jednostki),

- c) koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna, w tym ta dotycząca zamówień) na potrzeby funkcjonowania jednostki,
- d) koszty obsługi księgowej (wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, koszty związane ze zleceniem, w tym zlecenia prowadzenia obsługi księgowej projektu biuru rachunkowemu),
- e) koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne) związanych z obsługą administracyjną projektu,
- f) wydatki związane z otwarciem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku płatniczym lub odrębnego rachunku płatniczego,
- g) działania informacyjno-promocyjne projektu (np. zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych, utworzenie i prowadzenie strony internetowej o projekcie, oznakowanie projektu, plakaty, ulotki, itp.), z wyłączeniem działań, o których mowa w art. 50 ust. 1 lit. E rozporządzenia ogólnego,
- h) amortyzacja, najem lub zakup aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby osób, o których mowa w lit. a - d,
- i) opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za sprzątnięcie, ochronę, opłaty za odprowadzanie ścieków w zakresie związanym z obsługą administracyjną projektu,
- j) koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich związanych z obsługą administracyjną projektu,
- k) koszty biurowe związane z obsługą administracyjną projektu (np. zakup materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych, koszty usług powielania dokumentów),
- l) koszty zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy,
- m) koszty ubezpieczeń majątkowych.

UWAGA:

Katalog kosztów pośrednich jest katalogiem zamkniętym. W praktyce oznacza to, że żadne inne koszty poza wskazanymi powyżej nie mogą zostać zakwalifikowane do kosztów pośrednich.

W kosztach pośrednich nie mogą Państwo ujmować żadnych wydatków ponoszonych w związku z działaniami merytorycznymi projektu.

Na etapie wyboru projektu weryfikujemy, czy w ramach zadań określonych w budżecie projektu (w kosztach bezpośrednich) nie zostały wykazane koszty, które stanowią koszty pośrednie (patrz katalog kosztów pośrednich powyżej).

Koszty pośrednie są traktowane jak wydatki faktycznie poniesione, w związku z tym nie ma obowiązku gromadzenia przez Państwa faktur i innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej na potrzeby realizacji Państwa projektu i w celu potwierdzenia poniesienia wydatku w jego ramach.

UWAGA:

Do dokumentów księgowych związanych z ponoszeniem wydatków pośrednich zastosowanie mają inne przepisy powszechnie obowiązujące każdy podmiot gospodarczy. W szczególności są to: ustawa o finansach publicznych, ustawa PZP, oraz ustawa o rachunkowości, które powinny być stosowane właściwie do formy organizacyjno-prawnej danego podmiotu, niezależnie od uproszczeń w rozliczaniu projektu EFS+. W związku z tym Beneficjent oraz jego Partnerzy nie są automatycznie zwolnieni z przestrzegania właściwych przepisów obowiązujących na gruncie prawa krajowego.

Zgodność wydatków ponoszonych w ramach kosztów pośrednich z przepisami prawa powszechnie obowiązującego może być weryfikowana m.in. przez organy kontrolne, np. NIK czy Krajowa Administracja Skarbowa w ramach innych kontroli prowadzonych przez te organy.

W projektach EFS+ koszty pośrednie są rozliczane wyłącznie w formule kosztów uproszczonych jako stawka ryczałtowa, której poziom procentowy zostanie wskazany w umowie o dofinansowanie projektu i będzie pokrywała wszystkie koszty pośrednie projektu.

Możemy obniżyć stawkę ryczałtową kosztów pośrednich w przypadku rażącego naruszenia przez Państwa postanowień umowy o dofinansowanie projektu zgodnie z załącznikiem nr 11 do umowy o dofinansowanie projektu „Katalog naruszeń zapisów Umowy o dofinansowanie projektu - zakres obniżenia stawek ryczałtowych kosztów pośrednich”.

Koszty pośrednie projektu będą rozliczane z wykorzystaniem stawki ryczałtowej, tj. 10% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich przekraczającej 4 550 000 PLN z pomniejszeniem kosztu mechanizmu racjonalnych usprawnień.

We wniosku złożonym w niniejszym naborze nie ma możliwości rozliczania **kosztów bezpośrednich** kwotami ryczałtowymi.

W projekcie realizującym staże uczniowskie zastosowanie będzie mieć stawka jednostkowa stażu uczniowskiego.

Szczegółowe informacje dotyczące stawki jednostkowej stażu uczniowskiego określone są w „Wytocznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027” oraz załączniku nr 1 do Regulaminu.

Cross-financing

Mogą Państwo finansować w projekcie wydatki inwestycyjne w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego (cross-financing). Zgodnie z „Wytocznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027” EFRR może finansować w sposób komplementarny działania objęte zakresem z EFS+, a EFS+ działania objęte zakresem pomocy z EFRR. Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 30% całkowitej wartości projektu. Limit ten wylicza się z uwzględnieniem kosztów bezpośrednich i odpowiadających im kosztów pośrednich. Limit cross-financingu przede wszystkim sprawdzany jest na etapie ubiegania się o dofinansowanie projektu. We wniosku o dofinansowanie wykazują Państwo wartość kosztów w ramach cross-financingu oraz procent tych kosztów w stosunku do kosztów ogółem.

Szczegółowe zasady określania i rozliczania wydatków w ramach cross-financingu są zawarte w „Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027” oraz umowie o dofinansowanie projektu.

Ogólną zasadną jest, że cross-financing może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa. Ponadto, warunkiem kwalifikowalności wyżej wymienionych wydatków jest ich bezpośredni związek z projektem (powiązanie z zakresem merytorycznym projektu) oraz logiczne uzupełnienie działań (głównych zadań). Odpowiednie uzasadnienie spełnienia powyższych warunków powinno zostać zawarte we wniosku.

Proszę pamiętać, że w przypadku wydatków objętych zasadą cross-financingu są Państwo zobowiązani do przestrzegania zasad określonych dla EFRR, w tym zasady zachowania trwałości inwestycji opisanej szczegółowo w „Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027” oraz umowie o dofinansowanie projektu.

Podczas rozliczania projektu obowiązuje Państwa wartość nominalna wydatków w ramach cross-financingu zawarta w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie, a nie jego limit procentowy. Warto pamiętać, że limit ten uwzględnia zarówno cross-financing ze środków dofinansowania jak i wkładu własnego. Jeśli przedstawia Państwo do rozliczenia wydatki w ramach cross-financingu powyżej dopuszczalnego limitu, kwotę powyżej limitu uznamy za niekwalifikowalną. W przypadku, gdy wysokość cross-financingu określona we wniosku jest niższa niż dopuszczalny limit cross-financingu w ramach danego typu projektu określonego w niniejszym Regulaminie, mogą Państwo zawnioskować do nas o jego zwiększenie w trakcie realizacji projektu. Decyzję o podwyższeniu limitu podejmiemy po analizie zasadności wnioskowanego przez Państwa zwiększenia wyżej wymienionego limitu.

Cross-financing w projektach EFS+ dotyczy wyłącznie trzech grup wydatków:

- a) zakupu gruntu i nieruchomości - jest kwalifikowalny w ramach cross-financingu, o ile spełnione zostaną warunki kwalifikowalności takich wydatków wskazane w podrozdziale 3.4 „Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027”. Koszt nabycia innych niż własność praw do nieruchomości (np. dzierżawa, najem) może być kwalifikowalny w ramach EFS+ poza cross-

finansowaniem, o ile spełnione zostały warunki z sekcji 3.4.3 „Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027”;

- b) zakupu infrastruktury - rozumianej jako budowa nowej infrastruktury oraz wykonywanie wszelkich prac w ramach istniejącej infrastruktury, których wynik staje się częścią nieruchomości i które zostają trwale przyłączone do nieruchomości, w szczególności adaptacja oraz prace remontowe związane z dostosowaniem nieruchomości lub pomieszczeń do nowej funkcji (np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, renowacja budynku lub pomieszczeń, prace adaptacyjne w budynku lub pomieszczeniach. Do limitu cross-finansingu nie jest wliczany koszt wynajmu, dzierżawy, czy leasingu infrastruktury. Takie wydatki mogą być kwalifikowalne w ramach EFS+, czyli poza cross-finansowaniem;

- c) zakupu mebli, sprzętu i pojazdów

W większości przypadków zakup mebli, sprzętu i pojazdów to wydatki poza cross-finansowaniem. Jeżeli będziecie chcieli Państwo traktować zakup mebli, sprzętu i pojazdów jako cross-financing, to żaden z trzech poniższych warunków takich zakupów nie może być spełniony:

- zakupy zostaną amortyzowane w całości w okresie realizacji projektu oraz zostaną spełnione warunki dla amortyzacji określone w podrozdziale 3.7 „Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027”. Musicie Państwo wykazać, że dany zakup dotyczy kwoty, dla której dokonywana jest jednorazowa amortyzacja (obecnie zgodnie z przepisami jednorazowa amortyzacja środków trwałych dotyczy zakupu środków, których wartość początkowa jest równa lub niższa niż 10 000 PLN) lub, dla której zakup zostanie amortyzowany w okresie realizacji projektu. Możecie Państwo dokonać jednorazowego odpisu amortyzacyjnego lub rozłożyć odpisy amortyzacyjne zgodnie ze stawkami amortyzacyjnymi określonymi w przepisach krajowych (o ile zakupy w całości zostaną amortyzowane do daty zakończenia projektu).
Najczęściej występującym przykładem środka trwałego, który jest amortyzowany w okresie realizacji projektu jest sprzęt komputerowy,
lub
- zostanie przez Państwa udowodnione, że zakup będzie najbardziej opłacalną opcją, tj. wymaga mniejszych nakładów finansowych niż inne opcje, np. najem

lub leasing, ale jednocześnie jest odpowiedni do osiągnięcia celu Państwa projektu. W takim przypadku powinniście Państwo ocenić trwałość i możliwość dalszego korzystania z danego przedmiotu po zakończeniu projektu. Przy porównywaniu kosztów finansowych związanych z różnymi opcjami, ocena powinna opierać się na przedmiotach o podobnych cechach. Uzasadnienie zakupu jako najbardziej opłacalnej opcji powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku,

lub

- zakupy są konieczne dla osiągnięcia celów projektu (np. doposażenie pracowni naukowych). Uzasadnienie konieczności tych zakupów powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku (za niezasadny uznamy zakup sprzętu dokonanego w celu wspomagania procesu wdrażania projektu, np. zakup komputerów na potrzeby szkolenia osób bezrobotnych).

Podsumowując, jeżeli zakupy spełniają którykolwiek z wyżej wymienionych warunków, to zakup mebli, sprzętu i pojazdów może być kwalifikowalny w ramach EFS+ i nie wlicza się do limitu cross-finansingu. Natomiast zakup mebli, sprzętu i pojazdów niespełniający żadnego z ww. warunków stanowi cross-financing. W związku z powyższym przy planowaniu wydatków w tym zakresie prosimy o dokładne uzasadnienie wydatku uwzględniając wskazane warunki.

W ramach kosztów pośrednich nie wykazują Państwo wydatków objętych cross-finansowaniem.

Zgodnie z zasadami obowiązującymi w EFRR, wydatki ponoszone w ramach cross-finansingu nie mogą być powiązane z produkcją, przetwarzaniem, transportem, dystrybucją, magazynowaniem lub spalaniem paliw kopalnych, z wyjątkami opisanymi w art. 7, lit. h) rozporządzenia EFRR.

Oznacza to, iż inwestycje w urządzenia wykorzystujące paliwa kopalne (w tym m.in. gaz ziemny, węgiel brunatny, węgiel kamienny, ropa naftowa, torf) są niekwalifikowalne w naborze. Jako urządzenia należy rozumieć urządzenia do wytwarzania energii z paliw kopalnych (np. kotły/piece gazowe, kotły/piece na olej opałowy, nagrzewnice gazowe, promienniki gazowe, agregaty prądotwórcze),

urządzenia produkcyjne zasilane paliwami kopalnymi oraz pojazdy zasilane paliwami kopalnymi.

14. Realizacja zasad horyzontalnych

Realizując projekty dofinansowane z FEDS 2021-2027 muszą Państwo przestrzegać zasad horyzontalnych a obowiązek ich stosowania wynika z Umowy Partnerstwa, programu FEDS 2021-2027 oraz wytycznych.

Wsparcie udzielane będzie wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają zasad horyzontalnych, o których mowa w art. 9 rozporządzenia ogólnego.

Państwa projekt musi być zgodny z następującymi zasadami :

- zasadą równości kobiet i mężczyzn;
- zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnością;
- zasadą zrównoważonego rozwoju, w tym zasadą „nie czyni poważnych szkód” (DNSH)

oraz:

- [Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r.;](#)
- [Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. \(w szczególności praw ujętych w art. 5–9, art. 12, art. 16, art. 19–21, art. 24–30\).](#)

Zasady te muszą być stosowane na etapie przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości i trwałości projektu i mogą one być weryfikowane podczas kontroli.

Zasada wspierania zrównoważonego rozwoju ma na celu zapewnienie, że realizowany przez Państwa projekt jest zgodny z celami zrównoważonego rozwoju ONZ, celami Porozumienia Paryskiego, zasadą „nie czyni poważnych szkód” (DNSH) oraz celami w zakresie środowiska określonymi w art. 11 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, co wynika z art. 9 rozporządzenia ogólnego.

Fundusze Unijne powinny wspierać działania respektujące standardy i priorytety klimatyczne i środowiskowe UE oraz działania, które nie czynią poważnych szkód

dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 9 i art. 17 rozporządzenia nr 2020/852 w sprawie tak zwanej „Taksonomii”.

Zasada DNSH oznacza niewspieranie ani nieprowadzenie działalności gospodarczej, która czyni znaczące szkody dla któregokolwiek z sześciu celów środowiskowych (łagodzenie zmian klimatu; adaptacja do zmian klimatu; odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich; gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling; zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody lub ziemi; ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów) w stosownych przypadkach, w rozumieniu art. 17 rozporządzenia w sprawie tak zwanej „Taksonomii”.

We wniosku powinni Państwo co najmniej zadeklarować zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju lub neutralność wobec tej zasady.

Projekt neutralny to projekt niezwiązany z kwestiami ochrony środowiska, niewpływający w żaden sposób na jego stan. Natomiast projekt zrównoważony środowiskowo podlega kryteriom w art. 3 rozporządzenia nr 2020/852 w sprawie tak zwanej „Taksonomii”.

W sytuacji gdy zaplanowane zadania w Państwa projekcie mogą mieć znaczący przewidywany wpływ na środowisko, mogą doprowadzić do niekorzystnego wpływu na środowisko, wówczas muszą Państwo odnieść się do zasad wspierania zrównoważonego rozwoju obowiązujących projekty realizowane w ramach Europejskiego Funduszy Rozwoju Regionalnego. W takiej sytuacji, w ramach potwierdzenia spełnienia zasady DNSH, muszą Państwo odnieść się do Analizy DSNH będącej załącznikiem dla Programu FEDS 2021-2027.

Z powyżej wskazanej analizy wynika, że co do zasady projekty EFS+ nie mają znaczącego wpływu na środowisko.

Zasada równości kobiet i mężczyzn jest jedną z naczelnych i podstawowych zasad horyzontalnych w UE. Polega na zwalczaniu wykluczenia społecznego i dyskryminacji oraz wspieraniu sprawiedliwości społecznej i ochrony socjalnej, równości kobiet i mężczyzn, solidarności między pokoleniami oraz ochronę praw dziecka.

Przestrzeganie tej zasady ma gwarantować kobietom i mężczyznom równe prawa i obowiązki, a także przypisanie takiej samej wartości społecznej. To również stan, w którym kobiety i mężczyźni mają równy dostęp do zasobów (środków finansowych,

szans rozwoju), z których mogą korzystać. Przyczynia się do zwiększenia trwałego udziału kobiet w zatrudnieniu i rozwoju ich kariery zawodowej, ograniczenia segregacji na rynku pracy, zwiększania równości płci w obszarze kształcenia, szkolenia oraz wspierania rozwiązań zmierzających do zmniejszania luki płacowej, a także propagowania godzenia pracy i życia osobistego, m.in. poprzez większy dostęp do opieki nad dziećmi i osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Zasada ta ma gwarantować możliwość wyboru drogi życiowej opartej na równouprawnieniu bez ograniczeń wynikających ze stereotypów płci.

Ocena zgodności Państwa projektu z zasadą równości kobiet i mężczyzn obligatoryjnie odbywa się na podstawie formularza „standardu minimum” określonego w załączniku nr 1 do „Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027”.

Standard minimum obejmuje pięć zagadnień i pomaga ocenić, czy uwzględnili Państwo kwestie równościowe w ramach analizy potrzeb w projekcie, zaplanowanych działań, wskaźników lub w ramach działań prowadzonych na rzecz zespołu projektowego.

Państwa projekt musi być zgodny z zasadą równości kobiet i mężczyzn. W tym celu zawierają Państwo we wniosku informacje potwierdzające zgodność planowanego projektu z zasadą równości kobiet i mężczyzn, które będą niezbędne do oceny, czy spełniony został „standard minimum”. Opis ten powinien znaleźć się w części wniosku, np. „opis projektu”, „zadania”.

Zasada równości szans i niedyskryminacji ma na celu zapobieganie wszelkim formom dyskryminacji, nie tylko ze względu na płeć, ale również ze względu na rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Przestrzeganie tej zasady jest prawnym obowiązkiem, dlatego muszą Państwo umieścić we wniosku informacje potwierdzające zgodność planowanego projektu

z zasadą równości szans i niedyskryminacji. Opis ten powinien znaleźć się w części wniosku, np. „opis projektu”, „zadania”.

Ponadto w oparciu o „Strategię EU na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020-2025”, kraje członkowskie zostały wezwane do uwzględnienia walki z dyskryminacją osób LGBTIQ we wszystkich obszarach polityki UE, prawodawstwie i programach finansowania UE.

Osoby LGBTIQ mają możliwość korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Prawo to jest gwarantowane w Konstytucji RP, ustawodawstwie krajowym, jak i w aktach prawa UE.

Projekty współfinansowane ze środków FEDS 2021-2027 nie mogą być realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego (lub podmioty przez nie kontrolowane lub od nich zależne), które na mocy uchwały ogłosiły się strefami wolnymi od tzw. ideologii LGBTIQ. Zgodnie z rezolucją Parlamentu Europejskiego, utworzenie niniejszych stref przez samorządy, nawet jeśli nie polega to na wprowadzaniu fizycznych barier, stanowi środek skrajnie dyskryminujący, który ogranicza przysługującą obywatelom UE swobodę przemieszczania się. Fundusze unijne nie mogą być wykorzystywane do celów dyskryminacyjnych, a warunkiem ich otrzymania, wydatkowania i rozliczenia jest działanie zgodnie z zasadą równego traktowania. Spełnienie przez Państwa tego kryterium będzie weryfikowane na podstawie oświadczenia złożonego jako załącznik do wniosku.

Ponadto zobowiązani są Państwo do realizacji projektu w oparciu o Standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027, które stanowią załącznik nr 2 do „Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027”. Jest to zestaw jakościowych, funkcjonalnych i technicznych wymagań w stosunku do wsparcia finansowanego ze środków funduszy unijnych, w celu zapewnienia osobom, które mogą być wykluczone (ze względu na różne przesłanki wymienione w rozporządzeniu ogólnym), w szczególności osobom z niepełnosprawnościami i starszym z możliwości skorzystania zarówno z udziału w projektach, jak i z efektów ich realizacji.

Obowiązuje Państwa 5 standardów: szkoleniowy, informacyjno-promocyjny, cyfrowy, architektoniczny oraz transportowy:

- Standard szkoleniowy dotyczy realizacji szkoleń, kursów, warsztatów, doradztwa.
- Standard cyfrowy dotyczy serwisów internetowych, aplikacji desktopowych (programy komputerowe), aplikacji mobilnych, aplikacji webowych dokumentów elektronicznych, multimediiów, sprzętu informatycznego specjalnego przeznaczenia.
- Standard informacyjno-promocyjny dotyczy organizowanych kampanii medialnych, materiałów informacyjnych i wydarzeń informacyjno-promocyjnych w ramach projektów.
- Standard architektoniczny dotyczy dostosowania architektonicznego budynków jak i stanowisk postojowych dla samochodów osób z niepełnosprawnościami.
- Standard transportowy dotyczy infrastruktury komunikacji publicznej.

We wniosku muszą Państwo wykazać pozytywny wpływ realizacji projektu na zasadę równości szans i niedyskryminacji, tj. poprzez zapewnienie wsparcia bez jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na przesłanki określone w art. 9 rozporządzenia ogólnego, w tym zapewnienie dostępności do oferowanego w projekcie wsparcia dla wszystkich jego uczestników/uczestniczek oraz zapewnienie dostępności wszystkich produktów projektu (w tym także usług), które nie zostały uznane za neutralne dla wszystkich ich użytkowników/użytkowniczek – zgodnie ze standardami dostępności.

Wykazane powyżej standardy regulują obszar, który podlega interwencji – to znaczy dotyczą produktów/usług, będących przedmiotem Państwa projektu. Poszczególne rodzaje wsparcia mogą wymagać zastosowania więcej niż jednego standardu. Na przykład: w przypadku, gdy przedmiotem projektu będzie prowadzenie zajęć dodatkowych z robotyki, może być konieczne zastosowanie standardu nie tylko szkoleniowego, ale również cyfrowego (stworzenie aplikacji mobilnej), informacyjno-promocyjnego (przygotowanie materiałów informacyjnych i wydarzeń informacyjno-promocyjnych w ramach projektu), czy architektonicznego (aranżacja

i zagospodarowywanie przestrzeni, po której mogą poruszać się osoby z niepełnosprawnościami).

W przypadku obiektów i zasobów modernizowanych (m.in. przebudowa, rozbudowa) w ramach projektu zastosowanie standardów dostępności jest obowiązkowe, o ile pozwalają na to warunki techniczne i zakres prowadzonej modernizacji. W przypadku modernizacji dostępność dotyczy tych elementów budynków, które były przedmiotem finansowania z funduszy unijnych w ramach projektu.

Wszystkie nowe produkty projektów, tj. np. zasoby cyfrowe, infrastruktura, usługi finansowane z programów muszą być zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania, co oznacza co najmniej zastosowanie wyżej wymienionych standardów dostępności.

Ponadto podmioty publiczne zobligowane są do stosowania przepisów:

- ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych,
- oraz ustawy z 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Do stosowania Ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych zobowiązani są także ci z Państwa, którzy mają status organizacji pozarządowej, która posiada strony internetowe lub aplikacje mobilne oraz prowadzi statutową działalność pożytku publicznego na rzecz: ochrony i promocji zdrowia, osób z niepełnosprawnościami lub osób w wieku emerytalnym.

Aby ułatwić podmiotom publicznym wdrożenie przepisów dotyczących zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz dostępności cyfrowej stron internetowych i przybliżyć praktyczny aspekt określonych w nich wymagań ministerstwo właściwe do spraw rozwoju regionalnego przygotowało poradnik ["Jak wdrażać Ustawę o zapewnieniu dostępności?"](#) Zachęcamy Państwa do zapoznania się z tym poradnikiem.

W zakresie przedmiotowo lub podmiotowo nie objętym wyżej wymienionymi ustawami - stosuje się postanowienia „Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027”.

W przypadku, gdy produkty (usługi) projektu nie mają swoich bezpośrednich użytkowników/użytkowniczek (np. instalacje elektryczne), dopuszczalne jest uznanie, że mają one charakter neutralny wobec zasady równości szans i niedyskryminacji. Neutralność produktu, usługi musi zostać przez Państwa udowodniona (wykazana) we wniosku. Przy tym należy mieć na uwadze, iż zasada neutralności rzadko występuje w projektach finansowanych w ramach EFS+, ponieważ odbiorcą każdego z produktów i każdej usługi Państwa projektu może być osoba z niepełnosprawnościami. Udowodnienie neutralności produktu powinno opierać się na rzetelnej analizie braku dostępności produktu (usługi) projektu dla osób z niepełnosprawnościami. Deklarowana neutralność produktu zostanie zweryfikowana przez KOP.

W przypadku uznania, że dany produkt (usługa) jest neutralny, projekt zawierający ten produkt (usługę) może być uznany za zgodny z zasadą równości szans i niedyskryminacji. Uznanie neutralności określonych produktów (usług) projektu nie zwalnia jednak Państwa ze stosowania standardów dostępności dla realizacji pozostałej części projektu, dla której standardy dostępności mają zastosowanie.

Koszty bezpośrednio w projekcie przeznaczone na zapewnienie dostępności powinni Państwo wykazać we wniosku w budżecie projektu jako limit wydatków na dostępność. Koszty te należy racjonalnie oszacować, czy elementy związane z dostępnością w danej pozycji budżetowej są na tyle znaczące, aby w całości koszt ten mógł zostać uznany za wydatek dotyczący dostępności. Nie dotyczy to kosztów pośrednich projektu.

Limit wydatków na dostępność (pole we wniosku) nie oznacza górnego pułapu kwoty, którego nie mogą Państwo przekroczyć. Jest to wyłącznie umowna nazwa pola wniosku do określenia poziomu wydatków na dostępność. W sytuacji, gdy nie przewidują Państwo takich kosztów pole to powinno zostać nieodznaczone.

Jeśli w Państwa projekcie pojawiły się nieprzewidziane, na etapie planowania, wydatki związane z zapewnieniem dostępności uczestnikowi/uczestniczce (lub członkowi/członkini personelu) projektu, jest możliwe zastosowanie **mechanizmu racjonalnych usprawnień (MRU)** na przykład: zapewnienie usługi asystenckiej dla uczestnika projektu. Decyzję w sprawie sfinansowania MRU podejmuje IZ biorąc pod

uwagę w szczególności zasadność i racjonalność poniesienia dodatkowych kosztów w projekcie.

Średni koszt MRU na 1 osobę w projekcie nie może przekroczyć 15 000 PLN brutto.

W przypadku planowania projektu w pierwszej kolejności powinni Państwo dążyć do zapewnienia dostępności w oparciu o koncepcję uniwersalnego projektowania, natomiast w drugiej kolejności jest rozpatrywany MRU jako narzędzie zapewniające dostępność. W celu sfinansowania MRU mają Państwo możliwość skorzystania z przesunięcia środków w budżecie projektu lub mogą Państwo wykorzystać powstałe oszczędności. W przypadku braku możliwości pokrycia wydatków związanych z MRU z bieżącego budżetu projektu istnieje możliwość zwiększenia wartości projektu o niezbędne koszty MRU – pod warunkiem zachowania zgodności z wymogami Regulaminu oraz dostępności środków.

W sytuacji, gdy w trakcie realizacji projektu ogólnodostępnego, którego elementem było wyposażenie pracowni do nauki przedmiotów zawodowych pojawi się w charakterze np. uczestnika projektu osoba z niepełnosprawnością i/lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (tj. posiada dysfunkcję, która nie została przewidziana na etapie planowania projektu) powinni Państwo zastosować MRU poprzez dostosowanie miejsca do indywidualnych potrzeb uczestnika, tak by mógł w pełni i na równych zasadach uczestniczyć w projekcie.

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r.

Państwa projekt musi być zgodny z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej zwłaszcza z zapisami z części dotyczącej realizacji zasad horyzontalnych. Żaden aspekt projektu, jego zakres oraz sposób jego realizacji nie może naruszać zapisów Karty Praw Podstawowych.

Zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r., na etapie oceny wniosku należy rozumieć, jako brak sprzeczności pomiędzy zapisami projektu a wymogami tego dokumentu lub stwierdzenie, że te wymagania są neutralne wobec zakresu i zawartości projektu.

Pomocne dla Państwa mogą być zapisy „Wytycznych Komisji Europejskiej dotyczące zapewnienia poszanowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej przy

wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych”, w szczególności załącznik nr III.

Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.

Państwa projekt musi być zgodny z zapisami Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.

Zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych należy rozumieć jako brak sprzeczności pomiędzy zapisami projektu a wymogami tego dokumentu lub stwierdzenie, że te wymagania są neutralne wobec zakresu i zawartości projektu.

Państwa obowiązkiem jest informowanie uczestników projektu o możliwości zgłaszania do nas podejrzeń o niezgodności projektów (operacji) lub realizowanych działań z KPON (Zgodnie z procedurą służącą do włączania zapisów KPON do praktyki wdrażania programów zamieszczoną na stronie internetowej [realizacja zasad równościowych](#) poprzez zamieszczenie stosownej informacji na własnej stronie internetowej, a w przypadku jej braku w widocznym i ogólnodostępnym dla społeczeństwa miejscu (np. w siedzibie, w miejscu realizacji projektu).

Więcej istotnych i praktycznych informacji w zakresie stosowania zasad równościowych znajdą Państwo w:

- „Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027” wraz z załącznikami:
 - ✓ załącznik nr 1 : standard minimum realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn w ramach projektów współfinansowanych z EFS+;
 - ✓ załącznik nr 2 : standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027;
 - ✓ załącznik nr 3 : procedura służąca do włączania zapisów Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (KPON) do praktyki wdrażania programów;
- [Wytycznych dotyczących zapewnienia poszanowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej przy wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych](#)

- [Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.](#)

15. Wskaźniki produktu i rezultatu

W ramach wniosku określają Państwo wskaźniki służące pomiarowi celów i działań założonych w projekcie.

Informacje w tym zakresie znajdują Państwo w Załączniku nr 3 do Regulaminu.

Zasady realizacji wskaźników na etapie wdrażania projektu oraz w okresie trwałości projektu regulują zapisy umowy o dofinansowanie projektu.

16. Kryteria wyboru projektów wraz z podaniem ich znaczenia

Kryteria wyboru projektów zostały zatwierdzone uchwałą Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Działania 8.1 Dostęp do edukacji (nabory w ramach IIT) i Działania 8.3 Dostęp do edukacji - ZIT w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (nabory niekonkurencyjne w ramach typu operacji 8.1.C (nabory w ramach IIT) i 8.3 B – ZIT). Kryteria wyboru projektów obowiązujące w naborze zostały opisane w Załączniku nr 2 dla naboru nr FEDS.08.03-IZ.00-084/24 do Regulaminu.

17. Wzór wniosku o dofinansowanie projektu wraz z wykazem załączników do wniosku o dofinansowanie

Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w systemie SOWA EFS+ w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 jest zamieszczona na [stronie SOWA EFS](#) i [stronie internetowej IZ FEDS](#) pod naborem.

Wymagamy od Państwa złożenia wraz z wnioskiem w systemie SOWA EFS niżej wymienionych załączników niezbędnych do przeprowadzenia oceny projektu:

1. W przypadku, gdy osoba/y podpisująca/e załączniki do wniosku działa/-ją na podstawie pełnomocnictwa lub upoważnienia - pełnomocnictwo/upoważnienie do reprezentowania Państwa podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub profilem zaufanym lub skan dokumentu podpisanego odręcznie w wersji papierowej.

2. W przypadku projektów partnerskich, w których podmiotem inicjującym partnerstwo nie jest podmiot z sektora finansów publicznych - oświadczenie potwierdzające prawidłowość dokonania wyboru partnerów do projektu przed złożeniem wniosku podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub profilem zaufanym (załącznik nr 4 do Regulaminu).
3. W przypadku projektów partnerskich oświadczenie czy podmiot inicjujący projekt partnerski jest partnerem wiodącym w projekcie - oświadczenie podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub profilem zaufanym (załącznik nr 5 do Regulaminu).
4. Oświadczenie Wnioskodawcy o spełnieniu Kryterium niepodlegania wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie z powodu obowiązywania dyskryminujących aktów prawa miejscowego - oświadczenie podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub profilem zaufanym (załącznik nr 6 do Regulaminu).

UWAGA:

Dokument podpisywany profilem zaufanym musi być zapisany w formacie pdf przed złożeniem podpisu.

Wnioskodawca musi posiadać pełnomocnictwo do złożenia wniosku w imieniu i na rzecz Partnerów (dokument nie jest wymagany do złożenia razem z wnioskiem o dofinansowanie). Oświadczenia są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń i zawierają klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń”. Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Oświadczenie w rozumieniu ustawy wdrożeniowej jest składane z wykorzystaniem systemu SOWA EFS jako załącznik do wniosku.

W przypadku wyboru projektu do dofinansowania, wniosek będzie załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu i będzie stanowił jej integralną część.

18. Forma i sposób komunikacji pomiędzy ION a Wnioskodawcą na etapie oceny projektów

Komunikacja między nami a Państwem odbywa się w formie elektronicznej. Głównym narzędziem komunikacji na etapie oceny jest funkcja „Korespondencja” w systemie SOWA EFS.

Jeśli projekt będzie wymagał korekty lub uzupełnienia w zakresie oceny, to każdorazowo wezwaniem w tym zakresie prześlemy Państwu wyżej wskazaną drogą elektroniczną. Termin na poprawę/uzupełnienie wniosku w zakresie spełnienia kryteriów wyboru projektów, określony w wezwaniu, liczy się od dnia następującego po dniu przekazania wezwania poprzez wskazaną funkcję „Korespondencja”. Do postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, sposobu obliczania terminów, doręczenia pisemnej informacji do Państwa o zakończeniu oceny jego projektu i jej wyniku. W tych przypadkach zostaną ustalone zasady zachowywania terminów w postępowaniu.

Sposób poprawiania oczywistych omyłek

W razie stwierdzenia we wniosku oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej, możemy ją sami skorygować (ION). W takiej sytuacji o zakresie wprowadzonych zmian poinformujemy Państwa w korespondencji przesłanej w systemie SOWA EFS. Nie jest to jednak nasz obowiązek, możemy też wezwać Państwa do poprawy omyłki we wniosku.

Ponadto, na każdym etapie oceny oraz przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu, możemy poprosić Państwa o wprowadzenie do wniosku innych niezbędnych korekt. Korekty te mogą wynikać wyłącznie z wymogów technicznych systemów służących do obsługi projektu (SOWA EFS, CST2021). Zmiany wprowadzane przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu nie będą mieć wpływu na wynik oceny żadnego z kryteriów.

Sposób poprawy/uzupełnienia wniosku w zakresie spełniania kryteriów

W przypadku stwierdzenia konieczności poprawy/uzupełnienia wniosku, w części dotyczącej spełnienia kryteriów wyboru projektów (o ile dla danego kryterium

przewidziano taką możliwość zgodnie z Regulaminem), mogą Państwo uzupełnić lub poprawić wnioski na wezwanie, w zakresie i terminie określonym przez nas po zakończeniu etapu oceny formalno-merytorycznej.

Poprzez funkcję „Korespondencja” w systemie SOWA EFS wyślemy do Państwa wiadomość wraz z pismem podpisanym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, wzywającym do uzupełnienia/poprawy wniosku we wskazanym zakresie wraz z kartą oceny, przy zachowaniu zasady anonimowości. Jednocześnie zwrócimy wniosek w systemie SOWA EFS, w celu dokonania poprawy/uzupełnienia, w zakresie przez nas wskazanym. Poprawy/uzupełnienia wniosku należy dokonać wyłącznie na wersji wniosku zwróconej przez nas, poprzez utworzenie nowej wersji wniosku i wprowadzenie niezbędnych zmian. Dodatkowe wyjaśnienia należy umieścić we wniosku o dofinansowanie, w przeznaczonych do tego polach pn. „Wyjaśnienia dotyczące negocjacji lub poprawy/uzupełnienia wniosku o dofinansowanie” (cz.1, cz. 2, cz. 3).

Możemy wezwać Państwa do poprawy/uzupełnienia wniosku dwukrotnie. Jeśli Państwo nie uzupełnią lub nie poprawią wniosku w wyznaczonym terminie ocenimy negatywnie Państwa projekt i nie będziemy wzywać Państwa po raz trzeci do uzupełnienia wniosku.

Przekazanie informacji o zakończeniu oceny i jej wyniku:

Zatwierdzenie wyniku oceny projektu oznacza wybór projektu do dofinansowania, albo ocenę negatywną, o której mowa w art. 56 ust. 5 i 6 ustawy wdrożeniowej. Informację o zakończeniu oceny projektu i jej zatwierdzonym wyniku (tj. negatywnym wyniku oceny formalno-merytorycznej lub pozytywnym końcowym wyniku oceny) prześlemy Państwu pismem przesłanym na adres Państwa skrytki ePUAP. Do doręczenia informacji stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego.

Sposób podania do publicznej wiadomości wyników naboru:

Do publicznej wiadomości na naszej [stronie internetowej IZ FEDS](#) i portalu podamy informację o projekcie wybranym do dofinansowania lub o tym, że otrzymał on ocenę negatywną, o której mowa w art. 56 ust. 5 i 6 ustawy wdrożeniowej. W przypadku projektu wybranego do dofinansowania w informacji zostanie podana również

wysokość przyznanej kwoty dofinansowania wynikająca z wyboru projektu do dofinansowania.

Po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektu do dofinansowania podamy do publicznej wiadomości na naszej stronie internetowej oraz na portalu informację o składzie komisji oceny projektów, ze wskazaniem osoby, która uczestniczyła w ocenie projektów w charakterze eksperta, dodatkowo osobę pełniącą funkcję Przewodniczącego.

Dokumenty i informacje przedstawiane przez Państwa nie podlegają udostępnieniu przez nas w trybie przepisów Ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Dokumenty i informacje wytworzone lub przygotowane przez właściwe instytucje w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez Państwa nie podlegają, do czasu zakończenia postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, udostępnieniu w trybie wyżej wymienionych przepisów.

Forma i sposób udzielania Wnioskodawcy wyjaśnień w kwestiach dotyczących naboru:

Udzielamy wyjaśnień w kwestiach dotyczących naboru i odpowiedzi na zapytania indywidualne kierowane na adres poczty elektronicznej Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich: pife@dolnyslask.pl.

Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania będą zamieszczane na [stronie internetowej IZ FEDS](#) pod ogłoszeniem o naborze. Przed zadaniem pytania należy zapoznać się z katalogiem najczęściej zadawanych pytań.

UWAGA

W przypadku wystąpienia trudności technicznych na etapie wypełniania wniosku o dofinansowanie możecie Państwo skorzystać ze wsparcia technicznego. Szczegółowe informacje są dostępne w generatorze SOWA EFS w zakładce „Wsparcie techniczne”.

19. Procedura oceny projektów w ramach naboru.

Do dokonania oceny Państwa projektu w zakresie spełnienia przez niego kryteriów wyboru projektów powołujemy KOP, która ocenia projekt na podstawie wniosku i dołączonych do niego załączników (o ile wymagane jest ich złożenie). Nie jest jednak wykluczone wykorzystanie w ocenie spełnienia kryteriów informacji pozyskanych na temat Państwa – podmiotu będącego Wnioskodawcą i partnerów lub samego projektu. Oceny wniosku w ramach naboru, na etapie oceny formalno-merytorycznej, dokonuje jeden członek KOP: nasz pracownik lub ekspert, przy pomocy karty oceny projektu.

Nad całością prac KOP, zgodnością jej prac z przepisami prawa, Regulaminem wyboru projektów i regulaminem pracy KOP czuwa Przewodniczący KOP, którym zawsze jest jeden z naszych pracowników.

Państwa projekt będzie podlegał procedurze oceny formalno-merytorycznej, bez etapu negocjacji. KOP dokona oceny spełnienia przez Państwa projekt kryteriów formalnych i merytorycznych zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie. W zakresie kryteriów, dla których przewidziano taką możliwość w Regulaminie wyboru projektów, po zakończeniu etapu oceny formalno-merytorycznej Państwa projekt może zostać skierowany do poprawy/uzupełnienia maksymalnie dwukrotnie.

Kryteria formalne i merytoryczne są kryteriami, których ocena polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie” albo na skierowaniu wniosku do poprawy/uzupełnienia. Niespełnienie kryteriów po dwukrotnym wezwaniu do poprawy/uzupełnienia będzie skutkowało negatywną oceną projektu.

W naborze wprowadzono również kryteria formalne specyficzne, a zasady ich oceny są takie jak przy ocenie kryteriów formalnych (patrz opis powyżej).

Orientacyjny termin przeprowadzenia oceny:

Orientacyjny czas trwania poszczególnych etapów naboru wyniesie odpowiednio:

- nabór wniosku: od 2 kwietnia 2024 r. do 30 kwietnia 2024 r.;
- ocena formalno-merytoryczna rozpoczyna się do 10 dni od daty zakończenia naboru wniosku o dofinansowanie i trwa łącznie z poprawą do 52 dni.

20. Środki odwoławcze przysługujące Wnioskodawcy

W przypadku projektów wybieranych w sposób niekonkurencyjny nie przewiduje się możliwości wniesienia protestu.

21. Czynności wymagane przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu.

Podstawą rozpoczęcia procesu przygotowania umowy o dofinansowanie projektu jest podjęcie przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego uchwały w sprawie zatwierdzenia wyniku oceny projektu w danym naborze.

Wzór umowy o dofinansowanie projektu, która będzie zawierana z Państwem, jest zamieszczony na [stronie internetowej IZ FEDS](#).

Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu:

Umowa o dofinansowanie projektu może być zawarta pod warunkiem pozytywnej weryfikacji Państwa (Wnioskodawcy/Partnera) w rejestrze podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymywania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, o którym mowa w art. 207 ust. 4 ustawy o finansach publicznych.

Podpisując umowę o dofinansowanie projektu, zapewniają Państwo, że wyznaczone osoby uprawnione do wykonywania w Państwa imieniu czynności związanych z realizacją projektu, wykorzystują kwalifikowany podpis elektroniczny do podpisywania wniosków o płatność w CST2021.

Podpisując umowę o dofinansowanie projektu, osoba uprawniona do reprezentowania Państwa, składa wniosek o dodanie osoby zarządzającej projektem w ramach CST2021 (Załącznik nr 5 do „Wytycznych dotyczących warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027”). Za pomocą tego systemu będą Państwo m.in. przygotowywać i składać wnioski o płatność oraz przekazywać inne dane niezbędne do realizacji projektu (np. aktualizować harmonogram płatności).

W celu usprawnienia procesu podpisywania umowy, zaleca się, aby osoba zarządzająca projektem w ramach CST2021 (osoba wskazana w załączniku nr 5 do

ww. Wytocznych) posiadała/utworzyła konto w ww. systemie już na etapie składania przez Wnioskodawcę załączników niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie.

Dokumenty niezbędne do podpisania umowy o dofinansowanie projektu:

Umowa o dofinansowanie projektu może zostać podpisana pod warunkiem, że złożą Państwo w wyznaczonym terminie poprawne, niezbędne dokumenty/załączniki, o które poprosimy Państwa w piśmie informującym o pozytywnym wyniku oceny wniosku.

Dokumenty/załączniki składają Państwo w terminie 7 dni od dnia otrzymania wyżej wymienionego pisma. W uzasadnionych przypadkach możemy wyznaczyć dłuższy termin na złożenie poprawnych załączników, np. gdy okres składania załączników obejmuje kilka dodatkowych dni ustawowo wolnych od pracy (poza weekendem) lub w sytuacji innych zdarzeń losowych. Decyzja w tym zakresie jest podejmowana indywidualnie z uwzględnieniem zasady równego traktowania Wnioskodawców.

Załączniki/dokumenty niezbędne do podpisania umowy o dofinansowaniu projektu muszą zostać złożone w wersji elektronicznej poprzez ePUAP przy użyciu adresu podanego przez Państwa we wniosku (na adres: /UMWD_WROCLAW/SkrytkaESP). Umowa o dofinansowanie projektu oraz wszelka korespondencja z Państwem prowadzona będzie elektronicznie.

Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu będziemy wymagać złożenia załączników wymienionych we wzorze umowy o dofinansowanie projektu:

1. zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie
 2. harmonogramu płatności,
 3. oświadczenia o kwalifikowalności podatku od towarów i usług (Wnioskodawcy/Partnera/Podmiotu realizującego projekt). Dotyczy projektu, którego łączny koszt wynosi co najmniej 5 mln euro (włączając VAT), jeżeli VAT stanowi wydatek kwalifikowalny;
 4. oświadczenia dotyczącego wydatków inwestycyjnych;
- oraz dodatkowych dokumentów:
5. skanu statutu lub innego dokumentu stanowiącego podstawę prawną Państwa działalności, potwierdzonego za zgodność z oryginałem;
 6. pełnomocnictwa lub upoważnienia do reprezentowania Państwa (załącznik wymagany jedynie w przypadku, gdy wniosek jest podpisywany przez osobę/y

nieposiadającą/e statutowych uprawnień do reprezentowania Państwa lub gdy z innych dokumentów wynika, że uprawnione do podpisania wniosku są co najmniej 2 osoby);

7. wniosku o dodanie jednej osoby zarządzającej projektem, zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 5 do „Wytucznych dotyczących warunków gromadzenia i przechowywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021 – 2027”. Instytucja Organizująca Nabór rekomenduje wskazanie jednej osoby do zarządzania projektem. Osoba ta będzie uprawniona do zarządzania uprawnieniami innych osób po stronie Beneficjenta;
8. informacji o numerze rachunku płatniczego wyodrębnionego dla projektu w zakresie: nazwy właściciela rachunku, nazwy banku i numeru rachunku;
9. zestawienia podmiotów realizujących projekt, w przypadku gdy projekt zakłada powierzenie realizacji zadań w projekcie podmiotom upoważnionym do ponoszenia wydatków w Państwa imieniu na podstawie odrębnego dokumentu zgodnego w polityką wewnętrzną Państwa instytucji. **W zestawieniu powinny znajdować m.in szkoły, które będą wydatkować środki dofinansowania np. z tytułu wynagrodzeń nauczycieli zaangażowanych w realizację zajęć lub wnosić wkład własny w projekcie (np. w postaci kosztów udostępnienia sal szkolnych);**
10. oświadczenia/zaświadczenia, czy Państwo (Wnioskodawca/Beneficjent) nie zalegają z uiszczaniem podatków, jak również z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, Fundusz Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub innych należności wymaganych odrębnymi przepisami prawa;
11. oświadczenie potwierdzające ze Beneficjent, Partner oraz Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków nie podlegają wykluczeniom, o których mowa w [Rozdziale 4 pkt. b-d](#);
12. **w przypadku projektów partnerskich** wymagane jest złożenie dokumentów potwierdzających prawidłowość dokonania wyboru partnerów do projektu przed złożeniem wniosku.

Minimalny zakres informacji, które powinien zawierać dokument potwierdzający prawidłowość dokonania wyboru partnerów:

- data sporządzenia/podpisania dokumentu;

- wskazanie stron (podmiotów), które oświadczają chęć wspólnej realizacji projektu z wyróżnieniem „Partnera wiodącego”;
- tytuł projektu, który strony zdecydowały się realizować wspólnie;
- oświadczenie o chęci wspólnej realizacji przedmiotowego projektu;
- podpisy wszystkich stron partnerstwa.

Dokument ten może mieć formę np. listu intencyjnego, oświadczenia.

Dokument musi jednoznacznie potwierdzać prawidłowość dokonania wyboru partnera/partnerów do projektu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

13. w przypadku projektów partnerskich wymagane jest złożenie skanu porozumienia lub umowy o partnerstwie. Dokument należy sporządzić zgodnie z wymogami, o których mowa w [Rozdziale 6](#) Regulaminu wyboru projektów;
14. w przypadku projektów partnerskich należy przesłać pełnomocnictwo Partnera/ów do podpisania umowy o dofinansowanie przez Lidera. Dokument powinien zostać podpisany przez osoby upoważnione ze strony Partnera.

Wszystkie załączniki, w tym załączane skany dokumentów, obligatoryjnie muszą zostać podpisane/potwierdzone za zgodność z oryginałem przez Państwa, tj. podpisane elektronicznie podpisem kwalifikowanym przez osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w Państwa imieniu, zgodnie z prawem reprezentacji lub pełnomocnictwem.

Wszelkie akty notarialne lub odpisy aktów notarialnych powinny zostać również potwierdzone za zgodność z oryginałem kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w Państwa imieniu, zgodnie z prawem reprezentacji lub pełnomocnictwem.

W przypadku negatywnej weryfikacji załączników, poinformujemy Państwa o stwierdzonych uchybieniach lub niekompletności przesłanych załączników i konieczności przesłania poprawnie sporządzonych dokumentów/załączników w terminie 7 dni.

Umowa o dofinansowanie projektu nie może być zawarta w przypadku, gdy:

- 1) nie złożyli Państwo poprawnych i kompletnych dokumentów/załączników niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie projektu w terminie wskazanym przez nas jako ostateczny, o które zostali Państwo poproszeni w piśmie informującym o pozytywnym wyniku oceny wniosku;
- 2) zostali Państwo lub Partner wykluczeni z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie przepisów odrębnych;
- 3) zrezygnowali Państwo z dofinansowania;
- 4) doszło do unieważnienia postępowania w zakresie wyboru projektów lub anulowano nabór.

UWAGA:

Złożenie przez Państwa dokumentów zawierających informacje sprzeczne z treścią wniosku jest również podstawą do odstąpienia przez nas od podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

W uzasadnionych przypadkach możemy odmówić zawarcia umowy o dofinansowanie projektu. Sytuacja ta może wystąpić, jeżeli zachodzi obawa wyrządzenia szkody w mieniu publicznym, w następstwie zawarcia umowy o dofinansowanie projektu. W szczególności, gdy w stosunku do wnioskodawcy będącego osobą fizyczną lub członka organów zarządzających wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną toczy się postępowanie karne lub karne skarbowe za przestępstwo składania fałszywych zeznań, przekupstwa, przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, obrotowi gospodarczemu, systemowi bankowemu albo inne związane z wykonywaniem działalności gospodarczej lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, w związku z dofinansowaniem, które zostało udzielone ze środków publicznych na realizację projektu temu wnioskodawcy, podmiotowi powiązanemu z nim osobowo lub kapitałowo lub członkowi organów zarządzających tego wnioskodawcy lub podmiotu.

Wzór umowy o dofinansowanie projektu może ulec zmianie z powodu zmiany dokumentów programowych i/lub przepisów prawa. Informacja o wprowadzeniu zmian w treści wzoru umowy o dofinansowanie projektu, będzie przekazywana

Państwu wraz z pismem informującym o możliwości podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

Zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu jest składane przez Państwa zgodnie z § 5 pkt 2 i 3 rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 21 września 2022 r. w sprawie zaliczek w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Warunkiem realizacji projektu jest wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu. Szczegółowe informacje na temat zabezpieczenia zawiera wyżej wymienione rozporządzenie. Na podstawie art. 206 ust. 4 ustawy o finansach publicznych z obowiązku wniesienia zabezpieczenia zwolnione są jednostki sektora finansów publicznych albo fundacje, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, a także Bank Gospodarstwa Krajowego.

Zabezpieczenie jest ustanawiane w formie weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową, w przypadku gdy:

1. wartość zaliczki nie przekracza 10 000 000 zł lub
2. beneficjent jest podmiotem świadczącym usługi publiczne lub usługi w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 93 i art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub jest instytutem badawczym w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych.

Wyżej wymienione zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu ustanawiane jest, co do zasady, na kwotę dofinansowania projektu i składane w terminie wskazanym w umowie o dofinansowanie projektu (niezwłocznie po jej podpisaniu). W przypadku tych Państwa, którzy są osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą, wspólnikami spółek cywilnych, wspólnikami lub właścicielami spółek jawnych, komplementariuszami w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych, składając weksel in blanco jednocześnie powinni Państwo złożyć oświadczenie o niepozostawaniu w związku małżeńskim lub o posiadaniu rozdzielności majątkowej. Natomiast w przypadku pozostawania w związku małżeńskim oraz nieposiadania rozdzielności majątkowej, składają Państwo oświadczenie współmałżonka wyrażające zgodę na zaciągnięcie zobowiązania (w formie kopii aktu notarialnego potwierdzonej za zgodność z oryginałem przez osoby uprawnione do

składania oświadczeń woli w Państwa imieniu, zgodnie z prawem reprezentacji lub pełnomocnictwem). Istnieje możliwość złożenia stosownego oświadczenia w obecności radcy prawnego IZ FEDS.

W przypadku zawarcia przez Państwa z nami, w ramach naszego programu, kilku umów o dofinansowanie finansowanych z udziałem środków EFS+, realizowanych równocześnie, jeżeli łączna wartość zaliczek wynikająca z tych umów:

1. nie przekracza 10 000 000,00 zł - zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z każdej z tych umów ustanawiane jest w formie weksla wraz z deklaracją wekslową;
2. przekracza 10 000 000,00 zł - zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu, której podpisanie powoduje przekroczenie wyżej wymienionego limitu oraz każdej kolejnej umowy o dofinansowanie projektu jest ustanawiane w jednej albo kilku z poniższych form wybranych przez instytucję, z którą beneficjent zawiera umowę o dofinansowanie projektu:
 - pieniężnej;
 - poręczenia bankowego lub poręczenia spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że zobowiązanie kasy jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym;
 - gwarancji bankowej;
 - gwarancji ubezpieczeniowej;
 - poręczenia, o którym mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości;
 - weksla z poręczeniem wekslowym banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej;
 - zastawu na papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego;
 - zastawu rejestrowego na zasadach określonych w przepisach o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów. W przypadku gdy mienie objęte zastawem może stanowić przedmiot ubezpieczenia, zastaw jest ustanawiany wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia mienia będącego przedmiotem zastawu;
 - przewłaszczenia rzeczy ruchomych beneficjenta na zabezpieczenie;

- hipoteki. W przypadku gdy instytucja udzielająca dofinansowania uzna to za konieczne, hipoteka jest ustanawiana wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości będącej przedmiotem hipoteki;
- poręczenia według prawa cywilnego (dopuszczamy tę formę zabezpieczenia wyłącznie w przypadku, gdy poręczającym jest podmiot będący jednostką sektora finansów publicznych).

Zabezpieczenie ustanawiane jest w wysokości co najmniej równoważności najwyższej transzy zaliczki wynikającej z umowy o dofinansowanie projektu wraz z odsetkami oraz kosztami ich dochodzenia. Dodatkowo, zabezpieczeniem prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu powyżej wskazanej kwoty, jest składany przez Państwa, w terminie wynikającym z tej umowy, weksel in blanco wraz z wypełnioną deklaracją wystawcy weksla in blanco.

W przypadku rozliczenia przez Państwa całości zaliczki w ramach projektu, w którym zabezpieczenie ustanowione było w formie, o której mowa w ust. 3 wyżej wymienionego rozporządzenia, może ono ulec zmianie na Państwa wniosek i przyjąć formę wyłącznie weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Rozpatrując Państwa wniosek będziemy brać pod uwagę potrzebę należytego zabezpieczenia wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu oraz dotychczasowy przebieg realizacji Państwa projektu. W przypadku braku możliwości zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu w jednej z form wskazanych powyżej umowa o dofinansowanie projektu nie zostanie podpisana.

Zabezpieczenie prawidłowej realizacji decyzji o dofinansowanie projektu nie jest wymagane w przypadku, gdy Wnioskodawcą jest jednostka samorządu terytorialnego.

Ze względu na specyfikę projektów finansowanych z EFS+ nie przewidujemy realizacji projektów w oparciu o umowy o dofinansowanie projektu, w których całościowe rozliczanie byłoby oparte o formułę refundacji wydatków kwalifikowalnych.

Niedokonanie przez Państwa czynności wskazanych w [rozdziale 21](#) przedmiotowego regulaminu, na mocy art. 61. ust 3 pkt 1 Ustawy wdrożeniowej, oznacza brak możliwości zawarcia z Państwem umowy o dofinansowanie projektu.

22. Sytuacje, w których ION może zmienić Regulamin.

Ustawa wdrożeniowa nie daje podstaw do zawieszania naboru, tzn. przerwania go i wznowienia w późniejszym terminie. Przerwanie przez nas naboru skutkuje tym, że złożenie przez Państwa wniosku w danym postępowaniu nie będzie już możliwe.

Nabór może zostać przez nas wydłużony i skrócony poprzez zmianę terminu składania wniosków w Regulaminie z zachowaniem obligatoryjnych terminów trwania naboru określonych w ustawie wdrożeniowej.

Do okoliczności, które mogą wpływać na datę zakończenia naboru należą w szczególności:

- zmiana kwoty przewidzianej na dofinansowanie projektu w ramach postępowania,
- w wyniku zaistnienia innych obiektywnych przesłanek, między innymi zmiany założeń dotyczących realizacji projektu zgłoszonych przez Wnioskodawcę.

W przypadku rezygnacji po zakończeniu naboru z ubiegania się przez Państwa o dofinansowanie zastrzegamy sobie prawo do anulowania naboru, o czym poinformujemy na stronie internetowej programu i na portalu. Zastrzegamy sobie prawo do wprowadzania zmian w Regulaminie w trakcie trwania naboru, za wyjątkiem zmian skutkujących nierównym traktowaniem Wnioskodawców, chyba, że konieczność wprowadzenia tych zmian wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa. W przypadku zmiany Regulaminu, zamieszczamy w każdym miejscu, w którym Regulamin został udostępniony do publicznej wiadomości, informację o jego zmianie, aktualną treść Regulaminu, uzasadnienie oraz termin, od którego zmiana obowiązuje. Ponadto niezwłocznie i indywidualnie informujemy Państwa w przypadku zmiany Regulaminu. Poprzednie wersje Regulaminu udostępniane będą na naszej stronie internetowej. W związku z tym zalecamy, aby na bieżąco zapoznawali się Państwo z informacjami zamieszczanymi na [stronie internetowej IZ FEDS](#).

23. Kontrola

Wszyscy Państwo są zobowiązani poddać się kontrolom służącym sprawdzeniu zgodności wydatków z przepisami prawa, programem, zasadami krajowymi i unijnymi oraz umową o dofinansowanie projektu, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy wdrożeniowej. Kontrole te mogą być prowadzone przez nas oraz inne podmioty, uprawnione na podstawie odrębnych przepisów. Kontrole mogą zostać przeprowadzone zarówno w Państwa siedzibie i miejscach realizacji projektu, jak również w siedzibie podmiotu kontrolującego. Celem kontroli jest weryfikacja czy prawidłowo stosują Państwo przepisy ustawy PZP oraz „Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027” w odpowiednim zakresie.

Kontrole projektów obejmują w szczególności:

1. Weryfikację wniosku o płatność.

Celem kontroli jest potwierdzenie kwalifikowalności wydatków współfinansowanych ze środków unijnych, krajowych lub wkładu własnego, które zostały ujęte w tym wniosku.

2. Kontrole w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego. Kontrole te są formą weryfikacji wydatków mającą na celu potwierdzenie między innymi czy współfinansowane towary i usługi zostały dostarczone, faktyczny stan realizacji projektu jest zgodny z umową o dofinansowanie projektu i odpowiada informacjom ujętym we wnioskach o płatność.

3. Kontrole stosowania właściwych procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych przeprowadzone najpóźniej przed zatwierdzeniem wniosku o płatność.

4. Kontrole krzyżowe, których celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków.

5. Kontrole trwałości

Kontroli trwałości będzie podlegał projekt obejmujący inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne w rozumieniu „Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021–2027”. W przypadku projektów EFS+ zachowanie trwałości projektu obowiązuje wyłącznie w odniesieniu do wydatków ponoszonych jako cross-financing lub w sytuacji, gdy projekt podlega obowiązkowi utrzymania inwestycji zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej.

Podczas kontroli zobowiązani są Państwo do zapewnienia:

- pełnego wglądu we wszystkie dokumenty związane z realizacją projektu oraz niezwiązane bezpośrednio z realizacją projektu, jeżeli jest to konieczne do stwierdzenia kwalifikowalności wydatków,
- pełnego dostępu do rzeczy, materiałów, urządzeń i sprzętów zakupionych w ramach projektu,
- obecności osób zaangażowanych w realizację projektu.

Niespełnienie tych warunków jest równoznaczne z odmową poddania się kontroli i może skutkować rozwiązaniem umowy o dofinansowanie projektu ze skutkiem natychmiastowym.

Ustalenia podmiotów kontrolujących mogą prowadzić do pomniejszenia kwoty wydatków kwalifikowalnych rozliczonych w ramach Państwa projektu lub nałożenia korekty finansowej.

Zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych, przy realizacji zamówień publicznych, których szacunkowa wartość zamówienia przekracza 130 000 PLN oraz przedmiotem są dostawy lub usługi przeznaczone do użytku osób fizycznych, sporządzają Państwo opis przedmiotu zamówienia z uwzględnieniem wymagań w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz projektowania uniwersalnego. Chyba, że nie jest to uzasadnione charakterem przedmiotu zamówienia.

W zamówieniach o szacunkowej wartości poniżej 130 000 PLN sporządzają Państwo opis przedmiotu zamówienia w sposób dostępny.

24. Klauzule środowiskowe i społeczne w zamówieniach realizowanych w ramach projektu

Klauzule społeczne w zamówieniach to rozwiązania oddające podejście Komisji Europejskiej oraz stosujących je krajów członkowskich, w tym Polski, zawarte w przepisach prawnych, pozwalające uwzględniać istotne aspekty społeczne przy udzielaniu zamówień. W znaczeniu stosowanym przez Komisję Europejską obejmują one spełnienie przez Państwa określonych warunków w trakcie realizacji zamówienia, istotnych z uwagi na osiągnięte dzięki nim korzyści społeczne. Podejście

to określane jest mianem społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych i obejmuje możliwości stosowania także innych niż klauzule społeczne instrumentów pozwalających uwzględniać kwestie społeczne w zamówieniach publicznych.

Zgodnie z dyrektywami unijnymi, polskim prawem oraz orzecznictwem krajowym i unijnym, klauzule społeczne są instrumentami umożliwiającymi wyrównywanie szans w dostępie do zamówień publicznych dla podmiotów oraz osób w gorszej sytuacji i nie naruszają zasad traktatowych, w szczególności równego traktowania podmiotów i uczciwej konkurencji.

Dodatkowe korzyści społeczne wynikające ze stosowania klauzul społecznych to m.in. tworzenie miejsc pracy, zgodność z prawami społecznymi, integracja społeczna, równość szans, uwzględnianie kryteriów zrównoważonego rozwoju, w tym kwestii etycznego handlu, przestrzeganie zasad społecznej odpowiedzialności biznesu.

Do klauzul społecznych zalicza się przede wszystkim rozwiązanie przewidziane w art. 96 ustawy PZP, które umożliwia zamawiającemu określenie wymagań związanych z realizacją zamówienia mogące obejmować m.in.:

- aspekty gospodarcze,
- środowiskowe,
- społeczne,
- związane z innowacyjnością lub zatrudnieniem, w szczególności dotyczące zatrudnienia osób m.in. bezrobotnych czy osób poszukujących pracy oraz innych, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym.

Za klauzule społeczne uznaje się także tzw. zamówienia zastrzeżone, o których mowa w art. 94 ust. 1 oraz 1a ustawy PZP oraz zamówienia zastrzeżone przewidziane w ramach specjalnego reżimu udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi, udzielane na podstawie art. 361 ustawy PZP.

Są Państwo zobowiązani do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców, a także do działania w sposób przejrzysty i proporcjonalny – zgodnie z procedurami określonymi w „Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027”. Ponadto zalecamy aby przygotowywali Państwo i przeprowadzali postępowania o udzielenie zamówienia

w sposób zapewniający uzyskanie najlepszych efektów zamówienia, w tym efektów społecznych, środowiskowych oraz gospodarczych, o ile którykolwiek z tych efektów jest możliwy do uzyskania w danym zamówieniu, w stosunku do poniesionych nakładów. Na przykład poprzez premiowanie ofert od podmiotów ekonomii społecznej oraz stosowania kryteriów dotyczących zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, bezrobotnych lub osób, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym. Wymogi dotyczące klauzul społecznych opisane w niniejszym rozdziale dotyczą przeprowadzania zamówień na każdym etapie realizacji projektu, w tym również zamówień udzielanych przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu.

Zamawiający wybiera najkorzystniejszą ofertę na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w dokumentach zamówienia. Najkorzystniejsza oferta to oferta przedstawiająca najkorzystniejszy stosunek jakości do ceny lub kosztu, lub oferta z najniższą ceną lub kosztem.

Kryteriami jakościowymi o charakterze środowiskowym mogą być w szczególności kryteria odnoszące się do:

- jakości, w tym do parametrów technicznych;
- aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia;
- organizacji, kwalifikacji zawodowych i doświadczenia osób wyznaczonych do realizacji zamówienia, jeżeli mogą one mieć znaczący wpływ na jakość wykonania zamówienia;
- warunków dostawy, w tym sposobu lub czasu dostawy.

Zasady stosowania klauzul społecznych w zamówieniach prowadzonych zgodnie z zasadą konkurencyjności.

Wymagamy od Państwa, aby każde zamówienie przeprowadzane w ramach projektu zgodnie z zasadą konkurencyjności, przedmiotem którego jest dostawa, usługa lub roboty budowlane, w ramach których istnieje obowiązek uwzględniania klauzul środowiskowych lub społecznych, uwzględniało przynajmniej jedną klauzulę środowiskową lub społeczną. Wykaz przykładowych klauzul wskazano poniżej.

Katalog zamówień, w ramach których istnieje obowiązek uwzględniania klauzul środowiskowych lub społecznych – dotyczy zamówień prowadzonych zgodnie z zasadą konkurencyjności:

- usługi cateringowe;
- zamówienia materiałów informacyjno–promocyjnych lub usług poligraficznych;
- usługi sprzątania.

Katalog przykładowych klauzul środowiskowych w ramach zasady konkurencyjności:

- ograniczenie zanieczyszczenia środowiska środkami czyszczącymi poprzez wymóg stosowania przyjaznych środowisku środków czyszczących przy świadczeniu usług sprzątania;
- przyjazne środowisku usługi cateringowe poprzez wymóg stosowania ekologicznych produktów przy realizacji usług cateringu;
- wydruk na papierze z makulatury lub na papierze z drewna pochodzącego ze zrównoważonej gospodarki drzewnej bądź też uwzględnienie w ramach udzielanych zamówień kosztów przypisanych ekologicznym efektom zewnętrznym przy zastosowaniu rachunku kosztów cyklu życia.

Katalog przykładowych klauzul społecznych w ramach zasady konkurencyjności:

- preferowanie wykonawców będących zakładami pracy chronionej, poprzez adekwatne zastosowanie kryterium oceny składanych ofert;
- preferowanie wykonawców zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami, osoby bezrobotne, osoby młodociane, osoby pozbawione wolności lub zwalniane z zakładów karnych, mające trudności w integracji ze środowiskiem, osoby z zaburzeniami psychicznymi, osoby bezdomne, osoby, które uzyskały status uchodźcy, osoby będące członkami mniejszości znajdującej się w niekorzystnej sytuacji, o określonym procentowym wskaźniku zatrudnienia tych osób, nie mniejszym niż 30% osób zatrudnionych, u wykonawcy albo w jego jednostce, która będzie realizowała zamówienie;
- wykluczenie wykonawcy, którego prawomocnie skazano za wykroczenie przeciwko prawom pracownika lub wykroczenie przeciwko środowisku;

- wykluczenie wykonawcy, wobec którego wydano ostateczną decyzję administracyjną o naruszeniu obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy, prawa ochrony środowiska lub przepisów o zabezpieczeniu społecznym;
- wymaganie zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia, jeżeli wykonanie tych czynności polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy;
- w przypadku zamówień przeznaczonych do użytku osób fizycznych, w tym pracowników zamawiającego, sporządzenie opisu przedmiotu zamówienia z uwzględnieniem wymagań w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami lub z uwzględnieniem potrzeb wszystkich użytkowników.

Jednostka sektora finansów publicznych, udzielając zamówienia publicznego, do którego ze względu na jego wartość nie stosuje się przepisów ustawy PZP, może zastrzec, że o udzielenie zamówienia publicznego mogą ubiegać się wyłącznie przedsiębiorstwa społeczne działające na podstawie ustawy lub właściwych przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, z uwzględnieniem art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Aby pomóc instytucjom zamawiającym w określaniu i udzielaniu zamówień publicznych na bardziej ekologiczne produkty, usługi i roboty budowlane, opracowano [środowiskowe kryteria](#) dotyczące zamówień publicznych w odniesieniu do 21 grup produktów i usług. ION zaleca, aby kryteria te wprowadzić do dokumentacji przetargowej. Wspomniane kryteria dotyczące zielonych zamówień publicznych są regularnie poddawane przeglądowi i uaktualniane w celu uwzględnienia najnowszych danych naukowych dotyczących produktów, nowych technologii, zmian sytuacji na rynku oraz zmian w prawodawstwie.

Powinni Państwo rozważyć wykorzystanie opracowanych przez Komisję Europejską kryteriów oceny ofert, w szczególności jeżeli przedmiot zamówienia dotyczy poniższych branż:

- budownictwo (obejmujące surowce, takie jak: drewno, aluminium, stal, beton, szkło, a także wyroby budowlane, takie jak: okna, pokrycia ścienne i podłogowe, urządzenia grzewcze i chłodzące, aspekty dotyczące eksploataowania budynków

i wycofywania ich z eksploatacji, usługi utrzymania budynków, realizacja zamówień na roboty budowlane na miejscu);

- usługi gastronomiczne i cateringowe;
- transport i usługi transportowe;
- energetyka (w tym elektryka, ogrzewanie i chłodzenie z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii);
- urządzenia biurowe i komputery;
- odzież, uniformy i inne wyroby włókiennicze;
- papier i usługi drukarskie;
- meble;
- środki czyszczące i usługi w zakresie sprzątnia;
- sprzęt wykorzystywany w służbie zdrowia.

W przypadku, gdy rozpoczną Państwo realizację projektu na własne ryzyko przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu, muszą Państwo upublicznić zapytanie ofertowe w Bazie Konkurencyjności ([strona internetowa prowadzona przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego](#)).

W związku z agresją wojskową Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy, informujemy, że Rada Unii Europejskiej przyjęła rozporządzenie Rady (UE) 2022/576 w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 833/2014 dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie, które weszło w życie w dniu 9 kwietnia 2022 roku i ustanowiło ogólnounijny zakaz udziału rosyjskich wykonawców w zamówieniach publicznych i koncesjach udzielanych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

W konsekwencji **od dnia 9 kwietnia 2022 r. zamówienia o wartości równej lub przekraczającej progi unijne** udzielane zgodnie z przepisami ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz zamówienia o wartości równej lub przekraczającej progi unijne wyłączone na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 3 i 4, art. 11 ust. 1 pkt 1-5 i 7-10, art. 13 ust. 1 pkt 3-8, art. 363 ust. 1, art. 365 i art. 366 ustawy – Prawo zamówień publicznych, **a także koncesje o wartości równej lub przekraczającej próg unijny** udzielane zgodnie z przepisami ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz.U. z 2023 r. poz. 140) **oraz koncesje o wartości równej lub**

przekraczającej próg unijny wyłączone na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b)-f), pkt 3 lit. a) i c)-k) oraz pkt 4-13 ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi **nie mogą być udzielane podmiotom rosyjskim** w rozumieniu przepisów rozporządzenia 833/2014 zmienionego rozporządzeniem 2022/576. **Zakaz obejmuje również podwykonawców, dostawców i podmioty, na których zdolności wykonawca lub koncesjonariusz polega, w przypadku gdy przypada na nich ponad 10 % wartości zamówienia lub koncesji.** W odniesieniu do umów w sprawie zamówienia publicznego i umów koncesji zawartych przed dniem 9 kwietnia 2022 r. zakaz udziału rosyjskich wykonawców w rozumieniu przepisów rozporządzenia 833/2014 zmienionego rozporządzeniem 2022/576 zacznie obowiązywać po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia 2022/576, tj. w dniu 10 października br.

Ponadto, zgodnie z obowiązującą od 16 kwietnia 2022 roku ustawą z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, art. 1 pkt 3, w celu przeciwdziałania wspieraniu agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę rozpoczętej w dniu 24 lutego 2022 r., wobec osób i podmiotów wpisanych na listę, o której mowa w art. 2 tej ustawy, **stosuje się sankcje polegające m.in. na wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.**

25. Podstawy prawne oraz inne ważne dokumenty.

Nabór jest prowadzony przede wszystkim w oparciu o niżej wymienione akty prawne, dokumenty programowe, a także inne dokumenty niewymienione, które dotyczą realizacji projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych:

1. [Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej](#) (TFUE; Dz.U.2004.90.864/2 z dnia 30 kwietnia 2004 r. ze zm.).
2. [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus \(EFS+\) oraz uchylające rozporządzenie \(UE\) nr 1296/2013](#) (Dz. Urz. UE L z 2021 r. Nr 231/21 z dnia 30 czerwca 2021 r. ze zm.).

3. [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności](#) (Dz. Urz. UE z 2021 r. Nr 231/60 z dnia 30 czerwca 2021 r. ze zm.).
4. [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej](#) (Dz. Urz. UE L z 2021 r. Nr 231/159 z dnia 30 czerwca 2021 r. ze zm.).
5. [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie \(UE\) 2019/2088](#) (Dz. Urz. UE L z 2020 r. Nr 198/13 z dnia 22 czerwca 2020 r. ze zm.).
6. [Rozporządzenie Rady \(UE\) Nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczące środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie](#) (Dz. Urz. UE.L.2014.229.1 z dnia 31 lipca 2014 r. ze zm.).
7. [Rozporządzenie Rady \(UE\) Nr 2022/576 z dnia 8 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia \(UE\) nr 833/2014 dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie](#) (Dz. Urz. UE.L. 2022.111.1 z dnia 8 kwietnia 2022 r.).
8. [Rozporządzenie Komisji \(UE\) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 roku uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu](#) (GBER; Dz. Urz. UE L z 2014 r. 187/1 z dnia 26 czerwca 2014 r. ze zm).
9. [Rozporządzenie Komisji \(UE\) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis](#) (Dz. Urz. UE L z 2023 r. Nr 2831 z dnia 15 grudnia 2023 r.).
10. [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia](#)

- [publiczne i prywatne na środowisko](#) (Dz. Urz. UE L z 2012 r. Nr 26.1 z dnia 28 stycznia 2012 r. ze zm., s. 1).
11. [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE](#) (Dz. Urz. UE L z 2016 r. Nr 119/1 z dnia 4 maja 2016 r. ze zm.) zwane dalej RODO.
 12. [Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej](#) (Dz. Urz. UE C z 2016 r. Nr 202/389 z dnia 7 czerwca 2016 r. ze zm., s. 391).
 13. [Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.](#) (Dz. U z 2012 r., poz. 1169 ze sprostowaniem).
 14. [Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027](#) (Dz. U. z 2022 r., poz. 1079).
 15. [Ustawa z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 1497 ze zm.).
 16. [Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty](#) (Dz. U z 2022 r., poz. 2230 ze zm.).
 17. [Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 900 ze zm.).
 18. [Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 984 ze zm.).
 19. [Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 1465).
 20. [Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 735 ze zm.).
 21. [Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych](#) (Dz. U. 2023 r., poz. 1400 ze zm.).
 22. [Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.).
 23. [Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 702).

24. [Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 ze zm.).
25. [Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.).
26. [Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym](#) (Dz. U. z 2024 r., poz. 107).
27. [Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa](#) (Dz. U. z 2022 r., poz. 2094 ze zm.).
28. [Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.).
29. [Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.).
30. [Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług](#) (Dz. U. z 2024 r., poz. 361) zwana w treści regulaminu ustawą o VAT.
31. [Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej](#) (Dz. U. z 2022 r., poz. 902).
32. [Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).
33. [Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 1634 ze zm.).
34. [Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 1640).
35. [Ustawa z 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 1440).
36. [Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami](#) (Dz. U. z 2022 r., poz. 2240).
37. [Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych](#) (Dz.U. 2024, poz. 44).
38. [Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego](#) (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123 ze zm.).
39. [Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary](#) (Dz.U. 2023 r., poz. 659 ze zm.).
40. [Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny](#) (Dz. U. z 2024 r., poz. 17).

41. [Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.).
42. [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis](#) (Dz. U. z 2024 r., poz. 40).
43. [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022-2027](#) (Dz.U. z 2021 r., poz. 2422).
44. [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko](#) (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.).
45. [Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 21 września 2022 r. w sprawie zaliczek w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich](#) (Dz. U. z 2022 r., poz. 2055).
46. [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2023 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2024 r.](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 1893).
47. [Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego](#) (Dz. U z 2019 r., poz. 325).
48. [Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach](#) (Dz. U. z 2023 r., poz. 1798).
49. [Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.](#)
50. [Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.](#)
51. [Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.](#)
52. [Kryteria wyboru projektów w ramach FEDS 2021-2027 \(karta nr 9\).](#)
53. [Wytyczne](#), o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej.

26. Załączniki do Regulaminu

1. Szczegółowe standardy realizacji form wsparcia przewidziane w naborze.
2. Kryteria wyboru projektów.

3. Lista wskaźników na poziomie projektu dla Działania 8.3 Dostęp do edukacji - ZIT.
4. Oświadczenie potwierdzające prawidłowość dokonania wyboru partnerów do projektu – dotyczy projektów partnerskich, w których podmiotem inicjującym partnerstwo nie jest podmiot z sektora finansów publicznych.
5. Oświadczenie potwierdzające, że podmiot inicjujący projekt partnerski jest partnerem wiodącym w projekcie (Wnioskodawcą).
6. Oświadczenie - Niepodleganie wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie z powodu obowiązywania dyskryminujących aktów prawa miejscowego.